

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izven tedne in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 n, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 n. Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, prtljčno. — Telefona št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefona št. 34.

Dopolne sprejema le podpisane in zaščitene frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	
6	...	60—	72—	108—	
3	...	30—	36—	54—	
1	...	10—	12—	18—	

Pri morebitnem povzpetju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno **4** po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

RAPALLO.

Ko se je italijanska armada po vojnem preobratu valila na naše primorsko ozemlje, ni srečala nikjer avstrijskih polkov, pač pa italijanske vojske, ki so se v velikem številu vsi veseli vračali domov, osvobodjeni iz avstrijskega ujetništva. Jugoslovenci so jih osvobodili in Jugoslovenci so razorožili vso ogromno avstrijsko armado, ki je prihajala iz Italije, Albanije in Srbije. Zato pa Italijani niso mogli nikjer več naleteti na avstro-ogrske vojske. Razoroženje je bilo težavno delo, katero se je pri nas premalo naglašalo, ko so Italijani zavzemali našo zemljo. Seveda takrat se je z angleško - francoske strani zagotavljalo, da italijanska armada ne prihaja v naše kraje kot zmagovalka, marveč kot odposlanica zavezniške vojske. Naši narodni sveti so dobili celo pismena taka zadržila. Takrat se je blestela nad nami še zvezda samoodločbe narodov. Ljudje, ki so mislili pošteno, so sodili, da se je pod svitom te zvezde razblinil londonski pakt in se bodo Jugoslovenci mogli neovirano združiti v svojo državo. Kako pa je prišlo vse drugače!

Danes ne bomo metali krivde na levo in desno, gotovo pa je to, da so imeli vso moč v rokah Angleži in Francozi, ki so hoteli svoje italijanske vojne tovariše odpraviti kar mogoče na kratko. Kako pa je bilo vseh Angležev in Francozov, da so se Italijani zajedli v kraške skale in kričali po Parizu, da sega italijanska zemlja tja do Logatca! Zavezništvo so spretno izgrajevali Italijane, ki so se zapletali v vedno širše intrige okoli Jugoslavije, da so imeli oni toliko svobodnejše roke pri razdeljevanju velikega vojnega plena. Kadar so hoteli Italijani imeti še kaj, kar se ni zlagalo z angleško - francoskimi računi, so jih zavezništvo zavrnili, kažoč jim s prstom na londonski pakt, češ, ta vsebuje za Italijo zadostne vojne pridobitve. Ako bi ne bilo za nas ameriške zaslonbe, bi niti Dalmacije ne bili dobili! Pravi prijateljev nismo imeli nikjer. Kakor hitro se je pojavil zemljevid Jugoslavije, so takratni mogočni evropski oblastniki s strahom gledali nanj in mislili na bodočnost. Italija je pričela napenjati vse svoje sile in dokazovati jugoslovensko nevarnost, zajedno pa je posegala na Hrvaško z milijoni, da bi se od tam raztreščila Jugoslavija. Seveda, ako bi bila Jugoslavija od prvega početka močna v svoji no-

tranjosti in bi bila mogla postaviti pred oči Italijanov imponujočo vojsko, potem bi bili italijanski gospodje diplomacije najbrže precej brzdale svojo oholost napram nam. Ko so bili italijanski častniki pri Vrhniku zagledali srbski meč, so se obrnili in hitro umaknili nazaj!

Slabi smo bili, padla je Koroška, treba je bilo odločitve tudi v sporu z Italijani. Napočil je 12. november 1920. Strašno razburjenje je zavalovalo od Soče do Vardarja. Slovenci smo vztrepetali: kaj bo z nami? Avstrija nam je vzela toliko našega rodu, sedaj pa je Italija ugrabila naš najboljši del! Čas teče svojo pot in jutri, 12. novembra, bo že druga obletnica rapalske pogodbe. Zopet se nam stiska srce. V veliki skrbi smo za svoje brate ob Adriji. Kaj bo ž njimi, ako se bo nadaljevala dosedanja raznarodovalna politika v Primorju? Conte Sforza, ki te dni odhaja z diplomatskega položaja, je kot takratni zunanji minister v rimskem parlamentu svečano izjavil, da hoče Italija Jugoslovenom v svojih mejah zagotoviti najširšo svobodo jezika in kulture, kar hoče za njo častna obveza in čin politične modrosti. Za njim je nastopal takratni ministrski predsednik Giolitti, da Italija ne bo mogla drugače nego vestno spoštovati pravice in svobodo lastnih državljanov, naj bodo kakršne koli narodnosti. Sadržavljane so jih takrat imenovali, danes so Jugoslovenci v Juljski krajini le še »allogeni«, nekaki nadležni sestanovci. Takrat so bila italijanska usta polna pravice, svobode in skrbi za njihovo lokalno življenje, danes so Jugoslovenci brezpravni in potujčevanje se širi rapidno. Fašistovska legalnost! Ali so morda fašisti našli tekem dveh let izgubljeno častno obvezo in politično modrost?

Giuseppe Mazzini je učil Italijane svobode, enakosti in bratstva, ki imajo zavladati v človečanstvu. Vsaki narod ima svojo posebno nalogo, s katero sodeluje pri skupni nalogi človečanstva. Vsako krivično gospodstvo, vsako nasilje, vsak sebični čin, storjen na škodo katerega naroda, je žalitev svobode, enakosti in bratstva. Trajne zveze se morejo ustanoviti samo na enoličnosti politične vere in cilja. Iskreno prijateljstvo dobimo pri novih narodih samo na temelju našega prijateljstva napram njim. O slovanskem pokretu je pisal Mazzini, da ga treba pri-

vesti na najboljšo pot, da nastanejo iz njega najpovolnejše posledice za evropski napredek. On pozdravlja slovanski pokret, ki pomladi z novimi silami in delavnimi elementi vse evropsko življenje.

Sedanji Italijani delajo ravno nasprotno Mazzinijevemu naukom. Kako so se mogli polastiti jugoslovanskih pokrajin, ne da bi poprašali prebivalstvo, ali je zadovoljno, da pride pod italijansko kraljestvo? Italijanski državniki vendar vedo, da naše primorske pokrajine niso bile italijanske. Le neznan je bil odstotek pravega italijanskega prebivalstva ob naši Adriji, renegate je vzgajala Avstrija iz sovraštva do Jugoslovenov in iz obzirov do Italije radi trozveze.

Mazzini je označil v poglavju »Dolžnosti napram domovini« mejo

za Italijo ob Soči: »Do te meje se govori in razume vaš jezik, preko nje nimate več nikakih pravic«. Tako je govoril Italijanom. Tega ne pozabimo nikdar.

Danes nam je računati s suhimimi dejstvi. Mussolini obljublja krepko italijansko zunanjo politiko, ki pa ne bo naperjena proti izvedbi svetomargariške pogodbe. Želimo, da se razmere med našo državo in Italijo že skoro uredijo in da pridemo do sožitja, ki lahko privede oba naroda do prav dobrih medsebojnih odnosov. Življenja se nam hoče in razvoja!

Ako Italija napram nam krene na spravljivo in umerjeno pot, je vzraste na njej velika korist. Povečamo pa danes ob drugi obletnici Rapalla, da vodi pot do trdnega sporazuma in plodnega sožitja skozi srca Juljskih Jugoslovenov!

POLJAKI IN UKRAJINA.

Centrifugalna sila slovanskih plemen, ki je kriva, da Slovanstvo do danes še ni prišlo do svoje veljave, da še ni in menda v doglednem času tudi ne bo igralo v mednarodnih odnosih one vloge, ki brez dvoma pripada tako močni rasi, se ne opaža samo pri Južnih Slovanih, temveč razkrajja tudi severovzhodna slovanska plemena. Ukrajinsko ali malorusko inteligenco, te poslednje učence Ševčenka, ki je trdil, da so »Moskali« (Velikorusi) njihovi največji sovražniki, je rezultat svetovne vojne presenetil prav tako, kako mnoge druge male narode. Do 1918. leta razdeljenemu na dve večji skupini takozvanemu ukrajinskemu narodu, ki se je v svojih inteligentnih slojih boril za nacionalno neodvisnost na eni strani z Mosko, na drugi strani pa z Dunajem, vojna ni prinesla zaželjene svobode. Večji del Ukrajine s središčem v Kijevu, tvori danes avtonomno sovjetsko republiko, v notranjih zadevah samostojno državo, v zunanji politiki federativni del celokupne sovjetske republike, manjši del, vzhodna Galicija, pa je postala sestavni del Poljske republike. Rahločutnost in toleranca vodilnih krogov boljševiškega gibanja napram mnogoštevilnim nacionalnim manjšinam, je povzročila, da Ukrajinci v Rusiji vsaj v nacionalnem oziru niso nezadovoljni. Drugačen je položaj onih Malorusov ali »Holkov«, kot jim pravijo Velikorusi ali »Kacapi«, ki so prišli po vojni pod Poljsko republiko. Inteligenca ukrajinskega plemena ustvarja med tema dvema plemenoma v zadnjem času antagonizmo, ki bo lahko imela za oba plemena žalostne posledice.

Dunajski »Ukrajinski Prapor«, ki ima to prednost, da izhaja na Dunaju, in ne v Lvovu ali Tarnopolu, piše v eni zadnjih števil: »Četrto leto preživlja ukrajinski narod v Galiciji težko nevoljo pod poljsko okupacijo. Poljaki so varali zastopnike Zveznih držav s strahom pred boljševiško invazijo in pod to krinko so dobili od njih dovoljenje zasesti vzhodno Galicijo do plebisicita na tem ozemlju. Zvezne države so se obvezale vršiti državno upravo »naše« »Batkovščine« (Galicije) sporazumno z voljo naroda. Kako pa je bilo v resnici? Zvezne države, ki so se pregrešile s tem, da so se dale zapeljati od Poljakov, niso zaslišale zastopnikov ukrajinskega prebivalstva kot znatno večino in so dovolile Poljski vojaški okupaciji, ki jo niso omejile. Če so vzeli zastopnike po saintgermainskem miru suverene pravice nad vzhodno Galicijo v svoje roke, oni teh pravic niso izvrševali, ker niso omejili poljske okupacije niti preprečili njene samovolje in nezakonitosti, če tudi je ukrajinsko prebivalstvo po svojih zastopnikih skušalo tekom treh let doseči pri antanti svojo neodvisnost. Poleg tega antanta še do danes ni izvršila plebisicita v vzhodni Galiciji, ni se ozirala na neprestane zahteve prebivalstva, niti na svojo obvezo, niti na trikratni poziv Društva narodov. V tako neznanem položaju je ostal naš ukrajinski narod pod poljsko okupacijo, pod »panovanjem« svojega vekovečnega sovražnika. Toda naš mnogotrepčar narod danes trpi in čaka lepših časov. Pretpet je raznovrstne muke in poniževanja, prenašal je vse to

krivico v nadi, da ni daleč čas, ko bo zmaga njegova pravica.

Ko pa je začel požrešni Ljah (Poljak) nezakonitno prodirati v njegovo Galicijo, da z nezakonitimi volitvami v poljski sejm in teptanjem avtonomije podjarni galicijsko zemljo, takrat pa ni mogel ukrajinski narod zdržati več tega nasilja, začel je borbo za osvoboditev izpod poljskega jarma, za svojo nacionalno stremiljenje. Visti, ki prihajajo iz raznih krajev vzhodne Galicije, jasno pričajo, da je tamkajšnje ukrajinsko prebivalstvo stopilo v aktivno borbo proti poljski okupaciji in nezakonitemu poseganju Poljske na Galicijo. Ukrajinsko prebivalstvo je začelo osvoboditveno borbo. Do tega koraka skrajne samoočrambe je prisilila naš kraj poljska okupacija. Z ene strani malomarnost zavezniških držav, z druge pa imperijalizem in krivice Poljske. Varanje samega sebe bi bilo, trditi še sedaj, da tu delujejo samozvani agitatorji, ki hočejo povzročiti anarhijo, ali kaka druga protinarodna sila, in da to gibanje ni volja samega naroda. Pač pa je poljska okupacija že povzročila anarhijo in vstaje. In ne bo blazostanja in miru med galicijskimi narodi, dokler ne bo odstranjena poljska okupacija in priznana neodvisna galicijska država svobodnih narodov.

To stremiljenje po neodvisnosti je karakteristično pri vseh malih slovanskih plemenih. Naravno in razumljivo je ono takrat, ko je to plemo v resnici podjarmljeno in zatirano, ko je prisiljeno pokoriti se suvereni volji tujega naroda, kot je to bilo za časa stare Avstrije. Protinaravno in nerazumljivo, žalostno in pogubno pa je v času, ko ne more biti niti govora o nacionalnem sovražstvu in zatiranju. Za razumevanje ukrajinskega narodnega gibanja je zanimiv fakt, da Kijev, ki je kulturno in politično središče celega ukrajinskega naroda, ukrajinskega jezika sploh ne pozna in da je bil uradni jezik vedno le velikoruski. Prvi resni poskus osvoboditi Ukrajino od vpliva in navlade Moskve, je storila leta 1917. tako zvana »Centralna Rada«, ko je takrat njen predsednik Groševski izglasil samostojnost Ukrajine. Centralna Rada je postala vrhovni organ vlade na Ukrajini, ruski uradni jezik je zgubil svojo veljavo, na njegovo mesto je stopil ukrajinski, ki se pa prav tako inalo razlikuje od ruskega, kot slovenski od hrvaškega. Vendar pa je izprememba zelo ovirala poslovanje v uradih, kajti vsled velike večine Ukrajincev, ki naša narečja sploh ne poznajo, so bili uradi prisiljeni prevajati dopise iz rusčine v Ukrajinsčino in nasprotno. Še bolj zanimivo pa je, da je dobil pri ob-

I. Zupančič:

DOLAR.

Kaj je to? Kdor ga ni videl, ga pozna po imenu, kdor ga je imel, mu je omamila življenje, kdor ga ni imel, hrepeni po njem. To je Bog in Satan, angelj varuh in Lucifer, kralj in berač, oče sreče in blagostanja in mati bede in obupa, to je vsemogočni skipeter Moloha in samokres v drhteči roki samomorilca, začetek in konec milijonov človeških življenj, to je Lurd pravovernih in Mekka Mohamedancev, to je vladar sveta — vsemogočni dolar. Sedi ta vladar na zlatem prestolu štiristo let, mimo gredo pokolenja vernih slug, Alente, Eskimo, Dakota, Apače, Idijanci, Peruance, Patagonce, Aravkance in druga divja plemena je zati zlati car, za njimi so prišli Španci, Portugalci, Angleži, Francozi, Nemci, Italijani. S ponižanimi glavami stopajo pod prestolno pokolenja, race in plemena, črni, rumeni in beli, državniki, učenci in vojskovedci, poštenjaki, zločinci in berači. Stopajo, klanjajo se in polaga-

jo žrtve k nogam mogotca. Stotisoči so položili svoj um, svoje duše, drugi stotisoči vse svoje telesne moči, zopet drugi stotisoči svoje prazno in brezplodno življenje. Žrtve gore in roče polnočne orgije, sijaj in razkošje v newyorških palačah, solze in potne srage v temnih zakotjih velikih mest, kri in smrt v ritmičnem taktu jeklenih hlapcev človeške misli.

Amerika! Dežela dolarskih princes, pravilna zemlja železnih in zlatih vladarjev sveta! Kdo ni hrepenel po Tebi, ki mu je bilo življenje na sveti domači zemlji pretežno, ki so mu bili zdravi udje na zdravem telesu edini vir življenja! Tudi on je hrepenel.

Nekje v zakotni dolinski vasi je rodila poštena slovenska mati. Župnik mu je položil v usta soli, poskrnil ga je z blagoslovilno vodo in dejal: »Sv. Martin bo tvoj patron!« Martinček je pil materino mleko, nil je kravje, ko so se posušila materina prsa, potem je začel jesti kruh, krompir in kašo, nazadnje se je postavil na debele okrogle no-

žice in zajecjal »Mamma«. Mati ga je objela, ljubeče ustnice so se strnile z mehkim licem otroka. Naj Ti bo lahka pot življenja. In Martinček je stopil na strmo pot.

Otroška leta so šla mimo njega kot čudne, nerazumljive sanje. Begal je z vašimi otroci, lasal jih je, drugi so lasali njega, pasel je krave, vozil je z malimi vozičkom repo in korenje s polja domov, klatil je jabolka in otresal hruške na sosedovem vrtu, za kar mu je sosed včasih navijal ušesa. Poleg teh in drugih otroških lastnosti pa je imel Martinček še čudno navado, da je rad spal v kolesnici. Čim večja je bila kolesnica, čim več je bilo v njej blata, tem bolj je bila Martinčku všeč. Zlezel je med umazano — sive grude razrezane zemlje, zvil se je v blataček in pozabil, kje so krave in kaj je pastir. Sosed je vozil s polja žito, ustavil je konje in pobral spečega Martinčka iz kolesnice. »Martinček, krave so v hlevu in kličejo pastirja s polja«. Martinček je položil mazinček v usta, levo oko je zatisnil, z desnimi je zaspano pogledal soseda in stopical počasi domov.

Potem so nastopili čudni časi. Martinček je moral v šolo. Tam je bil strogi gospod s svetlimi količkami na nosu, ta gospod je povedal Martinčku, da kriva črta ni ravna, da klobasa ni klobasa, marveč črka o, da je tri več kot dve in manj kot pet. Martinček je poslušal gospoda s svetlimi kolesčkami, pa mu ni verjel. Njegove misli so bile pri kravah in v kolesnici in gospod je sklenil, da Martinček ne bo odkril Amerike. In vendar jo je odkril. Zapustil je šolo, iz Martinčka je postal Martin, ki ni več pasel krav, pa tudi v kolesnici ni več zasnal. Začel je spoznavati življenje. Tam nad vasjo je bil hrib, na hribu je stala cerkev Sv. Duha. Mimo te cerkve je prišlo nekdo grenko spoznanje težkega življenja.

V poletno jutro sta kosila z očetom seno. Duhteče redi so se vile za njima kot zelene kače, sonce je začelo pripekati, oče si je obrisal pot s kosčenegega obraza, pokrli je koso s sveže nakošeno travo, vsedel se je pod košato smreko in dejal: »Fant, sedaj me na poslušaj! Šest je vas, naša zemlja je premalo, da bi vas vse redila. Dokler si mlad in zdrav, si

lahko služi kruh in skrišči za stara leta. Pri nas je težko, preveč je ljudi in premalo dela. Poskusil bi v Ameriki. Pravijo, da je tam bogata dežela, kjer vsi ljudje žive v izobilju.«

Martin je povedal glavo in se zamislil. Spoznanje se je priplazilo v dušo, leglo je na srce in oklenilo možgane. Stiskalo jih je kot železne klešče in ponavljalo venomer:

»Kruh, Amerika, kruh, Amerika!« In ni bilo več miru in obstanka. Zvečer, ko je utihnilo vaško življenje, je Martin sedel pred očetovo hišo. Očetove njive in polja so spala, gozd za hišo je dremal, le tampa se je oglašila iz teme sova: »Uhuuuu, uhuuuu, ne veš, ne veš?« V mlaki za vasjo pa so ji odgovarjale žabe: »Amerika, Amerika, Amerika.« Martin je stiskal glavo v pesti, zatiskal je ušesa, podil je proč zoperne misli, žabe pa so regljale v nočno tišino: »Amerika, Amerika, Amerika!« Nad glavo je preletela potuhnjena sova, zlezla je pod streho na kozolcu in zaman je Martin zatiskal ušesa. »Uhuuuu, uhuuuu, ne veš, ne veš?«

(Konec prih.)

činskih volitvah tedaj urednik dnevnika »Kijevljanin« Velikorus, več glasov, kot vse ukrajinske stranke skupaj. To je bil očividni dokaz, da je ukrajinsko nacionalno gibanje rezultiralo fantazije dela ukrajinske inteligence, učencev narodnega pesnika Ševčenko, nikakor pa ne pravo narodno gibanje.

To cepljenje slovanske rase na posamezna plemena in njihovo stremiljenje odtujiti se drugo od drugega, je seveda samo voda na mlin onim, ki se boje, da Slovani ne postanejo premočali, nikakor pa ne koristi celokupni slovanski

rasi, še manj pa njenim plemenom. Zastiranje ukrajinskega elementa v bratski poljski republiki bo menda v obeh dinastijskih Ukrajincev malo preveč pretirano ali pa, kar bi bilo še bolj žalostno, rezultat skrivnih želj onih faktorjev, ki niso naklonjeni niti Poljakom, niti Ukrajincem. Če obstoje ti skrivni nameni, jih bo poljska republika seveda preprečila. Vsekakor pa je žalostno za celokupno Slovanstvo, da išče bratsko vzhodno plemo svoje »vekovne sovražnike« tam, kjer jih ni.

Odhod Stambolijskega.

NAJBOLJŠI UTISI. — STAMBOLJSKI O KRALJU.

— Beograd, 11. nov. (Izv.) Včeraj ob 13. je ministrski predsednik Nikola Pašić priredil svečan obred na čast ministrskemu predsedniku Stambolijskemu. Obedu so prisostvovali vsi člani vlade, predsednik narodne skupščine dr. Lukinić, nekateri poslanci, pooblaščen minister Ljuba Nešić, pomočnik Gavrilović in nekateri diplomati. Stambolijski je bil sprejet po preje v avdijenci od Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Po obedu je imel Stambolijski daljše razgovore z našimi državniki. Ob 3. popoldne je ministrski predsednik Pašić Stambolijskega spremljal do bolgarskega poslanstva. Ob 22.35 je Stambolijski v spremstvu tajnika Minkova in poslanika Koste Todorova odpotoval z orient - ekspresom v Lausanne, kjer se udeležil orientalske mirovne konference.

— Beograd, 11. nov. (Izv.) Nj. V. kralj Aleksander I. je včeraj popoldne v posebni avdijenci sprejel bolgarskega premiera Stambolijskega. Razgovor je trajal nad 1. uro. Bil je zelo iskren in pristrčen. Po avdijenci je bil na čast Stambolijskemu prirejen obred vlade v »Grand hotelu« časten obed, ki so se ga udeležili vsi člani kraljeve vlade, predsednik Narodne skupščine, Panta Gavrilović, Ljuba Nešić, bolgarski poslanik Kosta Todorov in drugi diplomati. Popoldne je bolgarsko poslanstvo priredilo čajanko. Ob 22.35 je G. Stambolijski odpotoval v Zenevo.

Pred odhodom je imel Vaš dopisnik priliko razgovorjati se z bolgarskim načelnikom vlade. G. Stambolijski je med drugim naglašal: Odhajam iz Beograda z globokimi in lepimi utisi. Prihajal sem kot pesimist, a odhajam kot največji optimist. V času kratkega bivanja v jugoslovanski prestolici sem imel priliko, da se temeljito razgovorjam o vseh aktualnih balkanskih problemih z uglednimi državniki. Razgovori z ministrskim predsednikom G. Pa-

šićem in zunanjim ministrom G. dr. Ninčićem so napravili — kakor je velel G. Stambolijski — na mene najmočnejši utis. Danes sem imel posebno čast, da sem bil sprejet v avdijenci od Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Naglašam. Do danes nisem osebno poznal Nj. Vel. kralja Aleksandra I., a imel sem že preje velike simpatije do Vašega kralja. Danes pa sem doživel posebno čast, da sem bil sprejet v avdijenci. Globoko sem se uveril, da je Vaš kralj široka duša. Razgovori z Nj. Vel. so bili najpristranejši. Iz teh razgovorov sem spoznal jasno, da je Vaš vladar iskren in odkrit političar.

Odhajam iz Beograda z velikimi nadami. Razgovori z ministrskim predsednikom Pašićem in zunanjim ministrom Ninčićem so imeli predvsem za cilj, da se končno in definitivno likvidira stanje izza časa vojne, stanje, ki je povzročilo tako globoke difference med obema narodoma. Razgovori so dovedli do nepričakovanih rezultatov. Med vsemi nami vlada želja, da se vzpostavi med našo in Vašo državo najboljši razmerje. Naj se vzpostavi med Vašo in našo državo za večne čase priateljstvo! Ne eksistira več nobena sila, ki bi bila zmožna te vezi razdružiti.

Končno je Stambolijski omenil, da se ustanovi posebna mešana komisija, ki ima nalogo odstraniti definitivno vsa nesporazumjenja in urediti vsa sporna vprašanja. Sporazum sam po sebi bo razjasnil vse. Stambolijski je dalje ome, da je dosežen popoln sporazum glede diplomatske podpore od naše strani v tem, da si Bolgarska pripori svobodno gospodarsko pot na Egejsko morje.

— Beograd, 11. nov. (Izv.) Na kolodvoru so se iskreno poslovili od Stambolijskega zunanjim ministrom dr. M. Ninčić, Panta Gavrilović, šef političnega oddelka Antić in osebe bolgarskega poslanstva.

Narodna skupščina.

IZREDNI VOJAŠKI KREDITI PRED NARODNO SKUPŠČINO. — POROČILO FINANČNEGA ODBORA.

— Beograd, 11. nov. (Izv.) Včeraj ob 17.30 je predsednik narodne skupščine otvoril sejo narodne skupščine. Po končanih formalnostih je predsednik zbornice naznanil, da je finančni odbor predložil plenumu poročilo o nujnem zakonu glede izrednih vojaških kreditov v znesku 800 milijonov dinarjev. Poročilo finančnega odbora veli:

Finančni odbor ima čast preložiti poročilo o predlogu zakona glede najetja posojila v znesku 800 milijonov dinarjev za vojaške nabave. Odbor je po zaslišanju ministra zunanjih zadev, ministra financ in ministra vojne in mornarice, ko je proučil predlog na svoji seji dne 10. novembra t. l., storil sklep, da je zakon z ozirom na državne potrebe utemeljen in predlaga zakonu nekatera dopolnila. Odbor predlaga: K členu 1. Ta člen se spremeni z dopolnilom, da se prilože zaupni spis ministra vojne in mornarice AT št. 4845 od 8. novembra 1922. Odbor smatra za potrebno, da se v zaupnem poročilu, katero se ima v dveh izvodih zapечатeno in dopolnjeno izročiti predsedstvu narodne skupščine in vojnemu ministru, točno specificira vse potrebne vojne nabave. To dopolnilo je umestno iz razlogov kontrole, kako se uporabijo ti krediti v svrhu nabave.

Člen 2. se v toliko izpremeni in dopolni: Za nove nabave v znesku 800 milijonov dinarjev je izdati državne bone, ki se imajo vnesti v letne državne proračune in izplačati v treh letnih obrokih. Odbor smatra za umestno, da je potrebno, da se v zakonu določijo obroki, v katerih so izplačljive obveznice. Vodeč pri tem račun o finančni moči države je potrebno, da se to posojilo zaključijo pod najugodnejšimi pogoji.

Na dopolnila sta pristala minister financ ter minister vojne in mornarice. Člen 3. je finančni odbor sprejel v celoti neizpremenjenega.

Finančni odbor je prepričan, da je to posojilo potrebno, da dvirne vojno silo naše vojske in jo vspolobi za visoke naloge v borbi za domovino.

Za glavnega poročevalca je določen dr. Milan Srskić (rad.). Sprejeta

dne 10. novembra 1922. Tajnik dr. S. Sečurov.

V finančnem odboru so glasovali za zakon: Joca Jovanović, dr. Vukičević, dr. Velizar Janković, dr. Radović, Kostić, Simo Sević, Ljuba Stojanović, dr. Milan Srskić, R. Filipović, dr. Grzin, dr. Ribar, dr. Vekoslav Kukovec, Ivo Matić, dr. Sević in Ivan Rajar. Proti so glasovali: Voja Lazić, Uroš Stejić, Nedeljko Divac, I. Gjonović, Kara Mehmedović, St. Barić in dr. Šimrak.

Po prečitjanju poročila finančnega odbora je bila takoj otvorjena generalna debata o izrednih kreditih za vojaške nabave.

Posl. Stević je izjavil, da bo glasoval za zakon. Govorili so dalje poslanci dr. Spaho, Juraj Kučić, Avramović, Agatonović in drugi.

Ob 19.50 je bila plenarna seja zaključena. Predsednik je odredil nadaljevanje debate o izrednih kreditih za danes ob 16.

— Beograd, 11. nov. (Izv.) Včeraj popoldne so se sestali načelniki opozicijskih parlamentarnih klubov ter so razpravljali o izrednih vojaških kreditih. Sklenjeno je bilo, da opozicija glasuje proti kreditom.

— Beograd, 11. nov. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine se začne podrobna razprava o izrednih vojaških kreditih v znesku 800 milijonov dinarjev. Pričakovati je z ozirom na delikatnost vojaških nabav, da bo seja pragašena za tajno. Opozicijske stranke so se sporazumele, da glasujejo proti kreditom. Na ta način hočejo demonstrirati proti sedanjim vladim, čeprav nekateri opozicionarci priznavajo, da so ti krediti nujno potrebni za vojsko.

SKRINICA ... I'GOSI OVANSKE
ZAJEDNICE JE — ZADNJA!!

4:1.

»Uradni list« pokrajinske vlade za Slovenijo št. 114. z dne 4. novembra t. l. priobčuje na drugi strani »Zakon o končnem razmerju kronskega bankovca proti dinarskemu. Zakon obstoji iz dveh paragrafov: Prvi paragraf se glasi takole: »Za bankovce Avstro - ogrske banke, ki so bili sprejeti kot naš nacionalni denar s tem, da so bili žigosani, potem kolkovani in nato zamenjani za kronsko - dinarske bankovce po razmerju 4 kolkovane krone za 1 dinar, se določa kot stalno in končno razmerje krone proti dinarskemu bankovcu. 4 krone za 1 dinar, po katerem se je tudi zamena izvršila. Paragraf 2. Ta zakon stopi v veljavo takoj po razglasitvi v »Službenih Novinah«. Zanimivo je na tem zakonu, da je bil sankcioniran že dne 31. decembra 1921. V »Službenih Novinah« je bil priobčen šele 25. oktobra 1922. V našem »Uradnem listu« pa, kakor smo že omenili, šele 4. novembra t. l. — Pripominjamo, da je bila ta zamena 4 kron proti 1 dinarju izvršena takrat, ko je bil minister za trgovino in industrijo dr. Albert Kramer in da so izvedli to zame-

A. Lavrič - Zaplazi:

Moj odgovor na knjigo „Kärntens Freiheitskampf“.

III.

Po oceni »štajerskih« razmer predem k oceni »koroških« razmer. Predvsem moram pripomniti, da so bile razmere na Koroškem popolnoma drugačne. Na Koroškem takrat ni bilo generala Maistra, ni bilo tudi falange intelektualcev in mas »zavednega« slovenskega ljudstva. (V zadevni literaturi čitamo: Posamezne koroške občine menjavajo vsako desetletje svojo narodnost.)

Vodstvo politike na Koroškem je bilo poverjeno bivšemu tajniku Koroškega slov. političnega društva Franu Smodeju, ki je imel dalekosežne pravice generalnega pooblaščenca. Naloga generalnega pooblaščenca je zahtevala suvereno obvladovanje merodajne materije, jasn pogled, sigurno razsodnost, hladno presojevanje diplomatov in gorečo dušo tribuna. Po mojem mišljenju je bila zadnja lastnost pri Fr. Smodeju prevladajoča. Smodej se je lotil prevzete naloge z vso svojo življensko silo.

Bil sem temu funkcionarju v skupno težki nalogi vdan sotrudnik, toda do ožjega stika ni prišlo.

Za potrebno smatram dalje pojasniti moje mnenje o Francu Malgaju. Delovanje Franc Malgaja se je nanašalo na delokrog generala Maistra v Koroški. Priznanje tega ozemlja gen. Maistru se je izvršilo 9. novembra »na mojo iniciativo« potom ljubljanske vrhovne komande.

Franc Malgaj je bil tipičen četnik: podjeten, brezobziren, energičen, iskren in z obilnim organizatoričnim talentom.

Njegovo veliko delo je bila hladnokrvna obramba Velikovec dne 2. novembra 1918 napram prodirajočim nadmočnim nemškimi kolonom, rešil je s tem »vzhodno« Koroško!

Ni dvoma, da bi Malgaj presenetil še z večjimi uspehi, ako bi se bil njemu dovolil obširnejši delokrog. Čast Malgajevemu spominu!

Še nekaj subjektivnega! V generalštabni stroki vzgojen, bojeval sem se v vrstah domačega polka. Ponosni polk me je apostrofirjal z besedami: »Ime Lavrič je napad in zmaga!« — Izbrali so me v Ljubljani za koroško akcijo ... Za to misijo sem prinesel sabo: vojaški meč — in duševni arzenal »res militaris«.

S koroškim problemom sem se še leta 1916. bavil in to ob priliki pregleda znanstvenih podlag v svrhu sestave pismene pritožbe na naslov krone. Čutil sem se za to primorana radi omaloževanja slovenskega elementa pri bivši c. i. kr. armadi. (Akt Heeresgruppenkomando Erz. Eugen pers. Res. 5898/20. XII. 1916.) Za podlago mojega dela mi je služila dr. Apihova knjiga in knjiga »Vilajet Kärnten«.

Iz Apihove knjige mi je ostal ta-le stavek v spominu: »Z izgubo politične samostojnosti radi sovražne zasedbe so izgubili Slovenci svoje ozemlje, katero so tuji osvojili, tako da so v velikem svoječasnem od Slovencev nastanjenem ozemlju ostala le še »imena gora, rek, dolin in krajev, ki kakor »velikanski grobni napis« poročajo, da so tu svojčas bivali Slovenci.«

Slovenski plemenitaši in meščanstvo je bilo ugonobljeno, narod je padel na nivo ljudstva, ki mu je bilo le glavno vprašanje želodca. Samo en del inteligence — klerusa — ga je obvaroval pred popolnim propadom. Slovenski kmet je s svojim robotovanjem bogatil tujerodnega »gospoda«, dočim je v ostalih deželah, kakor n. pr. na Češkem, na

njavo vkljub soglasnemu in enodušnemu protestu celokupne naše javnosti.

Na anketi, ki se je sklicala v tem vprašanju, se je svoječasnoročilo gospodoma dr. Kramerju in dr. Žerjavu, da morata porabiti vsa sredstva, da preprečita uzakonjenje te zamene. Kako sta to nalogo izvršila, kaže gori citirani zakon.

Da je zamenjava naših kron v razmerju 4:1 krivična, je izven vsakega dvoma. Tega se zaveda tudi vlada sama, zato je dala zakon o zamenjavi sankcionirati sicer že 31. dec. 1921., ker pa je imela slabo vest, ga je dala objaviti šele čez eno leto, sedaj se ji je zdel pač trenutek najugodnejši, dne 25. oktobra 1922.

V vednost in ravnanje naši javnosti ugotavljamo, da je bil ta krivični zakon narejen takrat, ko je bil minister za trgovino dr. Albert Kramer, da je bil sankcioniran takrat, ko je bil minister za socialno politiko dr. Vekoslav Kukovec, in objavljen takrat, ko je bil minister za socialno politiko dr. Gregor Žerjav!

Ogrskem itd. narodno premoženje ostalo v narodnih rokah.

— Toda h koroškemu problemu: Ko smo se vendar enkrat za silo vgnezdili na južnem bregu Drave, se je pojavila potreba, raztegniti akcijo tudi v ozemlje severno Drave. Celovška kotlina bi nam pripadla vsa, čim bi si osvojili mesto samo. — Posest Celovca je bil torej naš najbližji cilj. Treba je bilo naglice, ker so se Nemci — v stari organizaciji vzrasli — pustili z nami v dirko. No, Celovčani so končno zmagali.

Bil sem pripravljn vdreti s silo v Celovec, četudi sem takrat samo razpolagal z 200 vojniki in s samo enim malim topom (brez priprave!). Ali za trajno držanje in varstvo nadaljnjega poteka administrativnega aparata je bilo s temi silami na koncu novembra malo računati. Slovenskih uradnikov je na Koroškem sploh primanjkovalo. Tako sem dobil v Rožu šele 9. dec. enega vpokojenega sodnika in za Borovlje šele 13. decembra okrajnega glavarja. Za boj z »veternimi mlini« se nisem ogreval. Bil sem mnenja Friderika II.: da je Ljubi Bog na strani »močnih bataljonov«.

Akcija trajnega ustaljenja bi se takrat dala izvesti z najmanj 3 do 4 bataljoni (2000 do 3000 pušk) s potrebnim topništvom, katerim bi istočasno morala slediti falanga uradnikov in ostalega upravnega osebja. Teh sredstev pa nismo imeli na razpolago, treba je bilo torej postopati na drug način.

Hoteli smo razplesti mrežo okoli Celovca (blokada) ter ga na ta način prisiliti do predaje. V mesto samo nameravali smo vrečiti majhen srbski »pomozni« oddelek, da bi dvomilci videli, da ne stojimo osamljeni.

V tem smislu sva se vsedla — Smodej in jaz — z nemškimi delegati k »zeleni mizi«. Zahtevala sva paritetično upravo, evakuacijo Celovške kotline glede nemškega vojaštva. Prišli smo končno tako daleč, da smo razpravljali direktno samo o Celovcu, kateremu sva hotela priznati samo 200 mož broječo policijsko četo brez emblemov. V tem trenutku je nas general Maister pozval k telefonu — 28. novembra ob 2. popoldne — in nam diktiral »svojo pogodbo s polkovnikom Passyjem iz Gradca«.

Dr. Wutte se tozadevno izraža takole (pag. 51):

»Dne 28. novembra je izjavil major Lavrič predsedniku koroškega deželne odbora, da je od svojega »predpostavljenega« komandanta, generala Maistra v Mariboru, prejel povelje, na podlagi neke, s štajerskim vojaškim poveljstvom v Gradcu sklenjene pogodbe z dne 27. novembra, zasesti nele »celo okrožje Velikovec«, temveč prodrati celo do črte Belšak - Velikovec - Gospa Sveta - Trg - Beljak - Šmohor in »celo to ozemlje« vzeti v posest.

Cilj generala Maistra: »Gospa Sveta«, ta parola Jeanne d'Arc, je bil velpomemben! Smodej je pojmoval legendo po svoje: Tudi on je veroval v svojem dobrem srcu, da bo neka nadnaravna moč »Dauphina« vodila skozi vrste sovražnikov v Gosposvetski »Rehime« na »kronanje«. Jugoslovenski delegati niso popustili niti lasu od Maistrove pogodbe. Tako je prišlo do tega, da so se avstrijski pooblaščenec končno obrnili na dunajsko centralno vladu, da bi ona za božjo voljo prevzela neposredna pogajanja z generalom Maistrom.

General Maister je gospode primeren sprejel. Antišambriranje jim je prepustil za čas šestih ur. Potrti so končno remški delegati stopili v konferenčno sobo, bili so od osebnosti Maistra hipnotizirani.

Koroški problem bi se takrat po mojem mnenju dal rešiti ob »zeleni mizi«.

A na žalost, k nesreči za našo stvar, je izbruhnila prav takrat stavka železničarjev in delavcev mariborske kurilnice kakor tudi železniških delavnic. Majster je videl svojo štajersko ogroženo. Mariborski lokalni dogodki so neugodno, bolj rečeno, usodepolno vplivali na jasno presojanje koroškega problema. General Maister, vedno moten po neprestanih raportih, je takorekoč takrat vodil »simultano konferenco« v zadevah dveh slovenskih kronovin.

Na žalost se je dogodilo, da ni bila izrabljena lepa prilika, da bi se vrgle barantajočim zastopnikom nasprotni strani z Brenovo gesto Maistrov meč Maistrove moralne sile (= 7. baon) na tehtnico z besedami: »— kapitulirajte, tu še s črnolom, in če v Celovcu s krvjo!«

Ali je bil naš Brenus svoboden gospod svojih odločitev? Ali so tu vplivale skrivnostne moči?

Konferirali smo dva dni, pogodba »Maister - Passy« je sicer propadla, toda v naši želji, da bi se premestile v Beljak, Celovec in št. Vid nad Glinu jugoslovenske kontrolne komisije, smo uspeli. General Maister je delegate končno odpustil s hudem glasom: »Bom že sam uredil stvar na Koroškem!« Odšli smo. Toda med tem, ko sem jaz svojemu adjutantju takoj diktiral povelje za premeštev častniških komisij in nato radi premešitve mojega poveljstva iz Borovlj v Celovec, se je posrečilo v zadnji uri trem nemškimi delegatom izposlovati še poseben dogovor, v katerem se je preklicalo premeštev častniških komisij.

S tem sigurno ne nameravam desaviranjem pa se je zrušil moj načrt, da celovškega zmaja vsled pomanjkanja drugih sredstev omrežimo, utrdimo in ukrotimo.

Koroški delegati so se ponosni vrtili domov, a tam so, sklicujoč se na moje delovanje, spretno haranguirali prebivalstvo k uporabi proti meni, »kateratega celo človeško sočutje generala Maistra ni ganilo«. Celovec se je bil naučil izvrstno Machiavelijeve teorije.

Za časa težkih besednih bojev v Mariboru je »vznemirila« nebeški mir olimpijskih bogov sledeča izmenjava depeš:

Ljubljana, uradno. Sporočam, da je dobil general Maister nalog, da drži zasedeno črto na Koroškem in štajerskem ter da se želi pogajati v Ljubljani dne 9. decembra 1918.

Wien — uradno. Nemško - avstrijska vlada sprejema izjavo Narodne vlade »z zadovoljstvom« na znano, to je, da se dosedanja črta na Koroškem in štajerskem »držijo« in »da se torej ne sme prekoračiti«.

(Nadaljevanje sledi.)

JULIJSKA KRAJINA.

—Z Gorškimi. Najsvetejša narodna dolžnost Jugoslovencov je sedaj boj za našo enotno narodno šolo, delo za »Sloško društvo«. V vsaki večji vasi treba ustanovljati podružnice tega društva. Podrobno delo v podružnicah bo vzgajalo jugoslovansko mladino v ljubezni do svojega jezika in rodu in dajalo bo inteligencijo priliko za potreben stik s priprostim ljudstvom. V oktobru pret. leta se je vršil v Kozani v Brdih javen ples. Prišlo je do spora med fanti in orožniki. V prepiru je bil smrtno ranjen mladi finančni stražnik Cavarelli. Takrat je nastala strašna gonja proti Slovencev in proti Kozani. Osumili so dva Slovence, da sta povzročila zločin in vsled tega sta bila Miha Srebrnič in Josip Vendermin leto dni v preiskovalnem zaporu. Sedaj šele sta bila oproščena, ker ni nikakih dokazov za nadaljnje postopanje proti njima. Trpela sta posevno po nedolžnem. — »Splošno slovensko žensko društvo« v Gorici zelo uspešno deluje. Poleg drugega dela pomaga tudi revnim sorojankinjam in njihovi deci. V društvu se je vršil sestanek slovenskih učiteljc, na katerem so se posvetovali o naročbi ženskih ročnih del. S takim delom se hoče vzbujati v mladenkah smisel za lepoto in snago. Društvo posluje v Trgovskem domu. — V Podgori vprizore Nušičevo šalo v treh dejanjih »Navaden človek«. — V Dornbergu so prizorili preteklo nedeljo znano žaloigro »Milnar in njegova hčra«, ki je dobro uspevala. — V Gorici je umrla ga. Amalija Jakonič, soproga z. posolilniškega ravnatelja Jakoniča. — V Vrtojbi pri Gorici se je otvorila kmetijsko-nadaljevalna šola.

—Ricinovo olje. Fašisti so sedaj založeni z »ricinovim oljem«. Kjerkoli dobe kakega človeka, ki jim »ne ugaia, ga primejo, odvedejo na svoj sedež ali pa drže kar na cesti ali v jav. lokalu, mu odpro usta in vlijejo vanj ricinovega olja, da se revež davi in mu prihaia slabo. To je fašistovski »purgant« za komuniste in Jugoslovence. Ako opuste fašisti eno surovost, se vržejo v drugo. Nekemu istrskemu duhovniku so v vlakcu nali v usta ricinovega olja, pa tržaški okolič mučijo z njim mirne Slovence. V Trstu so te dni prišli komunističnega mestnega svetovca Jurago in mu dali piti ricinovo olje. V Furlaniji so te dni nekoga župana gnali na trg, ga namazali po obrazu, potem pa je moral piti ricinovo olje, da je skoro omedlel. Mussolini sicer prepoveduje nadaljnje divljanje fašistom, toda Rim je daleč in fašisti v Juljski krajini ne slišijo. Tako se Italija sama še nadalje sramoti pred svetom.

POLITIČNE VESTI.

Infamno potvarjanje resnice. V notici »Netočna informacija« piše današnje »Jutro« med drugim: »V načelstvu JDS sta se dr. Ravnihar in dr. Triller kar najodločnejše uprli proti temu, da bi stranka pripustila imenovanje g. Hribarja. Izjavila sta, da g. Hribar ni politično niti moralno kvalificiran za šefa pokrajinske uprave v Ljubljani. Ako bi bilo načelstvo usvojilo njihov protest, bi bila moralna stranka izvajati v Beogradu konsekvence, ker je bilo to imenovanje vsled pakta med g. Pucljem in Pašićem že sklenjena stvar.« Ta trditve »Jutra« je od kraja do konca zlagana. Resnica je ta-le: Načelstvo JDS je imelo julija meseca 1. 1921. sejo. Te seje se je udeležil takratni minister dr. Vekoslav Kukovec, ki je na seji podal obširen referat o političnem položaju. Obširno je naglašal, da se je pripeljal iz Beograda nalašč za to, da dobi od načelstva direktivo v nekem zelo važnem vprašanju. Nato je poročal, da je treba računati s spremembo na vodstvu pokrajinske uprave. Rekel je, da je toliko kakor gotova stvar, da bo imenovan za pokrajinskega namestnika poslanik Ivan Hribar v Pragi. Po ostri kritiki Hribarjevega delovanja se je minister Kukovec izrekel za to, naj se stranka energično upre nameravanemu imenovanju in porabi v to svrhu vsa razpoložljiva sredstva. Povdarjal je, da je treba napeti vse sile, da se prepreči imenovanje Hribarja za namestnika proti volji demokratske stranke in končno izjavil, da je pripravil izjavljati »skrajne konsekvence« ter tudi demisijski, ako bi ministrski predsednik Pašić vstrajal na tem, da pošlje Ivana Hribarja kot svojega zaupnika na mesto pokrajinske uprave v Ljubljano. Izvajanjem ministra dr. Kukovca je pritrjevala večina načelstva. Nato sem se zglasil k besedi tudi jaz. Ugotovil sem, da je imenovanje g. Ivana Hribarja smatrati kot že izvršeno stvar, ker se je za Hribarja izrekel radikalni klub in ker so dali svoj placet k temu tudi poslanci Samostojne Kmetijske stranke z g. ministrom Pucljem na čelu. Računati je torej s tem, da ostane popolna brezuspešen tudi eventualni protest demokratske stranke proti temu imenovanju, kar bi pomenjalo za stranko hudo blamažo. Kazal sem pri tem na škodljive posledice takšnega koraka, ker bi si s tem nakopala demokratska stranka v novem pokrajinskem namestniku neizprosne sovražnosti. Povdarjal sem, da ima demokratska stranka že dovolj nasprotnikov in da ni potreba, da bi si ustvarjala še nove. To moje mnenje je takrat v načelstvu prodrl in dr. Kukovec se je vrnil v Beograd z naročilom, naj vzame imenovanje g. Ivana Hribarja za namestnika na znanje. Ugotavljam, da takrat g. dr. Ravnihar sploh ni posegel v debato. To je čista in gola resnica, vse drugo je zlobno zavijanje in laž.

Rasto Pustoslavšek.
Dr. Žerjav in »Jadranske banke«. »Balkan« z dne 8. t. m. poroča: »Včeraj dopoldne je ministrski predsednik Nikola Pašić sprejel petorico delegatov upravnega odbora »Jadranske banke«, ki so prosili g. ministrskega predsednika, da jih vzame v zaščito pred škandali s strani ministra za socialno politiko g. dr. Žerjava in bivšega člana te banke. Kakor čujemo, se je imenovana deputacija zglasila pri ministrskemu predsedniku za to, ker je minister dr. Žerjav zasegel v svoje namene poslovne prostore »Jadranske banke« v Beogradu.

Razširjenje rapalske pogodbe. Iz Berlina poročajo, da je bil podpisan 5. novembra med Nemčijo in sovjetsko Rusijo sporazum glede razširjenja rapalske pogodbe. Prvi del zadevnega sporazuma, ki sta ga podpisala Krestinski in ukrajinski zastopnik z ene strani, z druge pa baron Malzam, govori o razširjenju pogodbe na Belorusijo, Ukraino, tri kavkaške federativne republike in republiko Daljnega vzhoda. V drugem delu pa je pojasnilo k prvotni pogodbi, ki služi za podlago gospodarskim odnosom med Nemčijo in omenjenimi republikami.

Kako češkoslovaški delavci pomagajo pri zgradbi države. Senator Klofač je imel v češkoslovaškem senatu govor, v katerem se je dotaknil tudi dobrega sodelovanja češkoslovaškega delavstva pri zgradbi države. Izjavil je, da ako socializem v Italiji ni razumel svojega poveljnega poslanstva, so pa bile socialistične stranke na Češkoslovaškem vedno pripravljene, dati vse svoje sile na dispozicijo republiki. V najnevarnejših trenutkih so vršili delavci delo, katero se danes dosti premo vpoštevajo in katero oceni prav le objektivna zgodovina. Treba pa ločiti med socializmi in komunisti. Spominjamo se leta 1918. pa uvidimo, kaj bi se bilo lahko zgodilo z našo mladino republiko, ako bi se ne bili pripradornim elementom postavili pripadniki konstruktivnega socializma. Kdo je stal v vrstah, ki so se borili na Slovenskem proti madžarskim boljševikom in kdo je lani mobiliziral obrambne sile, ko je prišlo do puča bivšega cesarja

Karla? Najboljša bramba za našo republiko je naše delavno ljudstvo in vsak pravičen človek bi se moral pokloniti pred samozatajevanjem, da pred heroizmom delavcev, ki hrepene po zvišanju produkcije, katero treba spraviti v normalni tek in se pri tem odrekajo tudi delu svoje mezd. Najbolj narodna politika Češkoslovaške republike mora iti za tem, da se pobriga, da bodo imeli naši ljudje kaj jesti in se s čim oblačiti pa tudi da bodo imeli kje prebivati. To je naša prva državna naloga in to je tudi edina razumna politika proti boljševizmu, razumejša kakor pa vse izredne policijske naredbe.

Donar Law očita Lloyd Georgeu pogreške v angleški zunanji politiki. Donar Law je imel 7. t. m. pred volici v Londonu govor, v katerem je kritiziral politiko prejšnje vlade v Orientu. V avgustu t. l. je imel Lloyd George v trenutku, ko je bila Anglija v grško-turškem boju nevtralna, govor, ki je bil tako hudo naperen proti Turkom, da so grški generali v Mali Aziji hlastno pograbil ti govor in ga razširili med svojimi četami. Tudi v dnevnem povetju grške armade je figuriral Lloyd Georgev govor. Koncem septembra je izšel nenadoma manifest na dominione, da bi se udeležili morebitnih bojev v Orientu. Ta manifest je bil izdan brez vednosti skupne vlade, kar pomenja riziko za enotnost angleškega imperia. Bonar Law je izrekel končno tudi svoje mnenje, da bi bilo za Anglijo mnogo bolje, ako bi ne bila nikdar prišla v Mezopotanijo in Palestino. Nasprotno pa Lloyd George na shodih brani svojo orientalsko politiko in se energično postavlja proti kemalistični nesramnosti, katero mora Anglija zatreči.

Najtesnejša zveza med Anglijo in Francijo. Pariški dopisnik londonskega »Timesa« potrjuje, da se ustvarja med Francijo in Anglijo tla za nove in široke dogovore in sporazume. Nova ententa bo sponela na splošnem sporazumu in ne na seriji izoliranih dogovorov. Gre za to, da se splošna francoska politika sporedi s splošno angleško politiko. Seveda bo treba tozadevno mnogo pogovorov, vidi pa se, da se Poincaré popolnoma vda tej misli in da tako pride do kar najtesnejše politične zveze med Anglijo in Francijo. Poincaré je pripravil tudi napram Nemčiji za zenerozne koncesije, seveda ako se kompenzirajo z ureditvijo mednarodnih dolgov.

Stališče Amerike. Prezident Zdrženih držav je sklical izredno sejo parlamenta na 20. november. Kot vzrok navajajo zahtevo ameriške javnosti, da se Amerika udeleži akcije za konsolidacijo Evrope, zlasti z ozirom na predstoječi konflikt s Turčijo.

Nova turška prestolnica. Refat paša je izjavil, da bo Carigrad v bodoče samo okrajno turško mesto. Turška prestolnica bo sedaj Angora. Med carigradskimi Turki je vzbudila ta izjava veliko nezadovoljnost.

Osemurni delovni čas v državnih uradih namerava v kratkem uvesti Mussolinijevo ministrstvo. Namen je štedenje v državni upravi in skrajšev osobja. Nameščenci državne tobačne tovarne v Rovinju in Istriji so poslali Mussoliniju brzojavno izjavo, da so pripravljeni delati dnevno eno uro več v korist državi.

Turški ministri pred sodiščem. Angorska vlada je sklenila izročiti sodišču vse carigradske ministre, začeti od 1918. leta, ker so po mišljenju nove turške vlade zakrivali nad narodom veleizdaje.

Amerika in Evropa. Iz Pariza poročajo, da je odpotoval iz Washingtona v Francijo senator Mac Cormick. Mudil se bo v Franciji, Italiji in Nemčiji in Angliji v svrhu gospodarskih študij, da se prepriča, je li mogoča udeležitev Amerike pri gospodarski obnovi Evrope.

Nemiri na Irskem. Iz Londona poročajo, da so irski vstajni sklenili spustiti v zrak poslopje glavne policije v Dublinu in so položili pod poslopje štiri peklske stroje. Zarota je bila v poslednjem trenutku odkrita, pa bilo je že prepozno preprečiti katastrofo. Eksplozija je bila strahotna in so jo slišali na 20 milj od Dublina. Poslopje je razrušeno do tal. Časopisi poročajo o množičnih požarih in nemirih na Irskem.

Italijanski republikanci proti novi vladi. Predsedstvo Italijanske republikanske stranke v Rimu je imelo pogum, da je te dni razposlalo oklic na svoje pristaše, v katerem se napada sedanja vlada. Oklic pravi, da je Italija dobila vlado, katero sestavljajo fašisti, nacionalisti, katoliki in takozvani demokrati. Italija tako nima nikake prave vlade, marveč je to le diktatura, ki so jo postavili »gospodni« razredi in katera bo ovrnila ljudstvo v njegovem poletu. Italija ni dobila z novo vlado nikakih političnih in socialnih naprav, ki bi odgovarjale potrebam po deželah in občinah ter bi koristile vsemu narodu.

Rubini kot progandno sredstvo pri angleških volitvah. Angl. konser. stranka je pošiljala volicem vsakemu jedno rubelisko novčanic, pri čemer seveda ni šlo za kako podkupovanje, ker so take novčance skoro brez vsake vrednosti, ampak volici so imeli čitati na novčancih natisneno svarilo: »Ako boste glasovali socialistično, pride z vašim denarjem tudi tako daleč!«

Volilna reforma v Franciji. Iz Pariza poročajo, da je ministrski svet razpravljal o delitvi volilne pravice ženskam. Vlada hoče razširiti žensko volilno pravico predvsem pri občinskih volitvah.

Gospodarstvo.

KONCENTRACIJA PRODUKCIJE.

Kaj malo pozornosti se posveča v dobi valutnih vprašanj, agrarnih reform in drugih gospodarskih boleznih ogromnemu pozitivnemu delu, ki ga absorbira razvoj moderne industrije. Ne mislim tukaj na ustanavljanje novih industrij v splošnem, temveč na razvoj v tehnično-organizatoričnem in industrijalno-organizatoričnem oziru, katerega končni efekt je skrajna koncentracija produkcije.

Moderni industrijalni razvoj sledi smericam, ki so največjega narodnogospodarskega in gospodarsko-političnega pomena. Svesti smo si, da je bila svetovna vojna boj industrij v najskrajnejši formi, to je z orožjem, in da se ta boj nadaljuje sedaj na nekrvav način. Posledica tega je avtonomična gospodarska politika povojne dobe: velike in male, stare in nove države se skušajo kolikormogoče gospodarsko osamosvojiti. Države brez industrije se industrializirajo. Še vedno pa so veleindustrije zapadnih držav merodajna težišča, katere skušajo posamezne države premakniti sebi v prid.

Neindustrijalna država, ki ima resno voljo za industrializacijo, stoji pred veliko in težko nalogo. Pričeti ne sme tam, kjer je tuj. Industrija pričela pred dvajsetimi ali tridesetimi leti, temveč pri modernih metodah in načelih.

Te moderne metode in moderna načela industrije se razvijajo, kakor že omenjeno, v istem pravcu: skrajne koncentracije v produkciji.

Tehnično-organizatorični napredek, obstoječ v modernih fabrikacijskih metodah in rafinirani organizaciji, je temelj tega razvoja. Skrajna koncentracija in rentabilneta dela je tu deviza.

Sledi industrijalno-organizatorični razvoj: združevanje posamičnih obratov v skupno interesno območje v formi veleobratov. Enotna organizacija, enotno vodstvo poveča rentabilneta posamičnih podjetij v tehničnem oziru, trgovsko pa izloči vmesne dobičke v prid skupne produkcije.

Največjega pomena postane ta razvoj, ako se prične naslanjati na državno celokupnost in uvidi v državni obrat, ki ga je treba urediti po principih racionalnega gospodarstva in racionalne industrializacije. V tem oziru je bila vojska dober učitelj. Nemčija, ki je morala napeti vse svoje sile, je centralizirala vso svojo industrijo takorekoč v en sam veleobrat z enotnim vodstvom. Uspeh remške vojne fabrikacije je znan in je bil vseskozi posledica te ogromne centralne organizacije. V povojni dobi je Nemčija obdržala mnogo v vojni ustanovljenih centralnih organizacij, ki so postale za celokupnost trajno velikega pomena. Naj bo tukaj omenjena ena izmed najvažnejših, in sicer centralna organizacija za racionalno gospodarstvo s premožom. Premog reprezentira velik del nemškega narodnega premoženja. Racionalno gospodarstvo pod vodstvom omenjene organizacije že danes celokupnosti prištedi milijarde.

Upravičeno piše torej v svojem delu »Die neue Wirtschaft«: »Wirtschaft ist nicht mehr Privatsache, sondern Sache der Gemeinschaft« (Gospodarstvo ni več privatna stvar, temveč stvar celokupnosti). S temi besedami je globoko dokumentiran tudi socialni pomen tega razvoja.

Od normalnega industrijskega obrata pa tja do nacionalnega gospodarstva, povsod je našli isto tendenco: racionalno gospodarstvo potom koncentracije v produkciji. Za pravilno razumevanje tega dejstva pa je poznavanje osnovnih načel, po katerih se razvija moderna industrija, neobhodno potrebno.

(Dalje sledi.)

— g Svinjski sejem v Mariboru. Na svinjski sejem dne 10. novembra se je pripeljalo 188 svinj. Cene so se vzdržale na stopnji zadnjega sejma, in sicer: mladi prečihi 5—6 tednov stari, 400—650 K, 7—9 tednov stari 1000—1100 K, 3—4 mesece stari 1200—1800 K, 5—7 mesecev 2000—2500 K, 8—10 mesecev 3500—4500 K, 1 leto 5000—5800 K. Za kg zaklane teže po 84 K.

— g Izvoz lesa iz Jugoslavije. Po uradnem poročilu našega trgovskega ministra je znašal izvoz lesa iz naše države do 1. septembra t. l. 500.000 vagonov. Od teh jih odpade 300.000 na Slovenijo.

— g Gospodarske informacije v Argentini. Juoslovenski generalni konzulat v Buenos Aires obvešča tukajšnjo trgovsko in obrtniško zbornico o naslednjem: Čim je bil odprt letni konzulat, so mu začeli dohajati od naših državljani novopisane prošnje za informacije, večji del trgovskega značaja. Ta pojav bi bil sam na sebi simpatičen, če bi se informacije zaprlo po pravilnem potu in na način, ki ne bi delal težkoč opravljanu konzularnih poslov. A navedeni dopisi in prošnje se ne kolekujejo in se vrhutega pošiljajo konzulatu neposredno kar ima za posledico, da konzulat pri naših volci prosišev ne more ustreči, ker je vezan na predpise zakona o trešarini, takrah in pristojbinah. Poleg tega bi morale biti takšne vloge,

poslane neposredno konzulatu s takšami vrednostmi zlatega dinarja. Upravičeno je domneva, da se bodo v bodoče ponavljale reklamacije take vrste na katere bo težko, morebiti celo nemogoče odgovarjati, četudi to doše po pravilnem potu. Konzulat je mnenja, da so za izdajanje obvestil občinsvu o trgovsko-ekonomskih prilikah v posrednih državah bolj pozvane zbornice in ministrstvo trgovine in industrije. Zato bo pošiljal konzulat od časa do časa izvestja o ekonomsko-trgovskih razmerah in obveštila, kateri naši proizvođači bi se mogli uvažati v Argentini našim trgovskim in industrijskim ustanovam. V kratkem prav tako izvestje o uvoznih carinah, o pomorskih transportnih stroških in o proizvajalju Argentini v zadnjih dveh letih. V smislu tega dopisa našega argentinskega generalnega konzulata naj se torej obračajo v bodoče interesi za gospodarske informacije, tisto se Argentini, na trgovsko in obrtno zbornico, ki se bo po potrebi obrnila naravnost na naš konzulat v Buenos Airesu.

— Invalidska uprava želi nabaviti za podreje zavode 5—60 m² zdravih bukavih drv, katerih pretežna večina (a 500 m³) bi bila za dobavitelji loko postaja Tržič, ali če je dobavitelj tako ugodnej, loko zdravilišče za invalide na Golniku. Kolekovanje zapечатne ponudbe z vidno označbo na ovoju: »Ponudba drv« naj se pošlje do 15. decembra 1922 na naslov: »Invalidski osek oddelka za socialno politiko v Ljubljani, St. Peterska kasarna«.

— g Dobava lepence, bencina in soli. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 13. novembra t. l. ob 11. dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu oterfialno licitacijo glede dobave 80.000 kg bencina (kartona), na dan 20. novembra t. l. ob 11. dopoldne oterfialno licitacijo glede dobave 60.000 kg bencina, na dan 29. novembra t. l. ob 11. dopoldne oterfialno licitacijo glede dobave 30.000 ton kamene soli in na dan 30. novembra t. l. ob 11. dopoldne oterfialno licitacijo glede dobave 32.000 ton morske soli. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki o pogojih itd., je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Obtek avstrijskih bankovcev. Po poročilu Avstrovske banke znaša obtek bankovcev 2 milijona 997 milijard. Od poslednjega poročila se je obtek povečal za 278 milijard. Koliko bankovcev pride na vsakega prebivalca avstrijske republike?

GLASBENI VESTNIK.

— Redni simfonični koncerti v Ljubljani na vidku. »Zveza godbenikov za Slovenijo« se je torej le osnovala: to pot od spodaj navzgor, brez več ali manj plačanih in častnih predsednikov, podpredsednikov, upravnikov itd., brez upravnega aparata, ki grasi na naših kulturnih in drugih korporacijah. Osnovna se je z realnim programom, ki bo — dal Bog — pogon in zalet našemu glasbeno-kulturnemu življenju na kvišku. Brez fraz, z dejstvom stopa zveza v javnost: v petek... ima že svoj 1. simfonični koncert. Ta koncert ne gre za dobiček. Prestanek čistejšega občinske se uporabi za nabavo novega orkestralnega materiala, predvsem slovanških komponistov. V kulturne svrhe gre torej čisti dobiček. Žal je ravno dragi orkestralni material največja ovira za prirejanje rednih simfoničnih koncertov, v Ljubljani pa tudi ni instituta, ki bi ga mogel nabavljati in stavljati na razpolago. Navezana je torej zveza sama nase. Ker so komorni in simfonični koncerti pri vsakem navedu nerljivo glasbene in splošne kulture, bi bil zelo časten pojav za tukajšnjo puščiko, ki je priznana ljubitelja simfonične glasbe, če napolni v petek unionsko dvorano. Z upeljavo koncertov v abonementu pa ho dana ljubiteljem glasbe prilika, nasloviti simfonične pojave svojega in tujih parov v r cenah način. I. koncert dirigira Lovro Matačić, ki je ob priliki premiere »Jenufe« stjalno dokazal svojo muzikalnost in »ve« temperament. Za nadaljne koncerte je zveza v dogovoru z različnimi domačimi in tujimi dirigenti, ki bodo proizvajali svetovna dela za orkester, zbor in soli. Mladi zvezi želimo največ uspeha na potu, ki ga je svoj čas začela hoditi Slovenska Filharmonija, ki pa je takrat omagala radi — žalostno a resnično — finančnih težkoč. Talčihovih časov se še živo spominjamo, časov glasbenega užitka, zato upamo, da nastopijo sedaj istim slični.

— Večer dramatičnih in modernih plesov Ilze Sirks v Narodnem domu v soboto dne 11. t. m. I.) 1. Jour fixe v kuhinji, komični ples; 2. Ciganski otrok, dramatična študija s prizorom; 3. Portret, mimodrama s plesom po Al. Tolstoju; 4. Tango masqué, ga. Ilza Sirks; 5. Tango de Salon, ga. Ilza Sirks, g. Ljuboslav Hermes. Odmor. II. 6. Salome, III. 7. Prizer iz francoskega boulevarda, (ama-Mai) izjavaja ga. Ilza Sirks in g. Ljuboslav Hermes; 8. Kikapu, 9. Norveški ples, gđc. Kremer in g. Durvard; 10. Ubežnik iz Olimpa, dramatična študija s plesom. Začetek ob 8. zvečer. Po sporedu modernih ples v dvorani. Nagrade najboljši Jimmy in Boston dvoici. Orkester Dravske divizije. Na klavirju gospa Svetogorova.

— Pevski zbor »Lisnški« izvaia na svojem koncertu, ki se vrši v nedeljo 12. t. m. ob 8. uri zvečer v Unioni ciklus zborov dr. Božidara Sirole na tekste hrvaške renesančne in baroške poezije: Dubrovniški pesnikov iz 15. in 16. stoletja: Hektarovića, Nalješevića, Držića in Djordjića. V duhu te stare narodne poezije je stvoril Sirola muziko, ki nosi v isti meri značaj stare narodne muzike. Ni se posluževal izrecno narodnih motivov, pa vendar mu je vsak ton naš, naroden. Čeprav se v stilu in harmonizaciji naslanja na stare madrigale in cerkvene napeve, je vendar delo skozi in skozi moderno in individualno. Ne prefravam, ako ta ciklus štejem med naše najboljša in najčiste vokalne kompozicije. Posebno enotno zamiljeno »Pesmi razli-

ke« kažejo genjalno invencijo pri vstvarjanju forme. Od treh delov te skladbe »Pjesmi od maskarade«, od »Kola«, od »Pisra« deluje najneposrednejše milo ženski zbor s šestorico tenorjev »Pjesmi od Kola«. Jasna melodika, harmonična in kontrapunktična izdelava je odlika »Pjesmi razlike«, kakor tudi ostalih dveh zborov tega cikla: »Rapsodična burašnica«, »Vojvoda Radosav« in lirčne »I klike djevojka«. Kot je Sirola v svojem medijumskem kvartetu našel pravi ton, linijo in formo, tako mu je to uspelo tudi v tem ciklu. Naše občinstvo opozarjamo, da je sedežev vseh vrst še dovolj na razpolago v trgovini Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

— I. simfonični koncert »Zveze godbenikov za Slovenijo«. Nad vse pričakovane je bil včerajšnji koncert »Zveze godbenikov za Slovenijo« izredno dobro obiskan. In to nekaj velja: saj imamo sedaj v Ljubljani kar tri orkestralne zveze: orkestralno društvo Gl. Matice, Cerinov pevaški orkester in sedaj »Zveza godbenikov za Slovenijo«, ki so si vse zadale lepo nalogo: politi simfonično glasbo in potem nje seznaniti ljubljance z umotvori domačih in tujih komponistov. V koliko so potrebna kar tri taka društva v pokazu bodočnosti. Konstatiram z največjim zadivljenjem, da je bil včerajšnji koncert obiskan zelo dobro, kar je tudi v polni meri zaslužil. Orkester »Zveze godbenikov za Slovenijo« je pod vodstvom g. Matačića, kapelnika kr. Nar. gledališča odigral svoj program popolnoma zadovoljivo, s čemer je dokazal najresnejšo voljo do smotnega in vestnega dela. Občinstvo je bilo s podanimi umotvori zelo zadovoljno, ter je hvallilo pred vsem izredno nadarjenega in visoko inteligentnega kapelnika g. L. Matačića. O izjavljanju posameznih točk in utisu celega večera poročam v prih. številki lista. — g.

— Koncert pevskega zbora »Lisnški« iz Zagreba. Občinstvo opozarjamo, da je za koncert »Lisnškega«, ki se vrši v nedeljo zvečer ob 8. uri v dvorani hotela Union na razpolago še zelo veliko število estopnic. Vstopnice se prodajajo danes do nes popoldne od 2. do 6. jutri v nedeljo od 8. do 12. dop. v trgovini Glasbene Matice v poslopu Filharmonične družbe na Kongresnem trgu in pa od 7. ure dalje zvečer pri koncertni blagajni v hotelu Union. Občinstvo prosimo, da posesti koncert, ki bo nudil izreden užitek, saj je zbor »Lisnškega« znan kot eden najboljših naših pevskih zborov in ki je že parkrat nastopil v Ljubljani z največjim uspehom.

— Kvartet Zika na Vrhniki. Kvartet Zika se je odzval povabilu pevskega odbora na Vrhniki in bo priredil koncert v nedeljo, dne 12. nov. ob 8. uri zvečer v društvenem domu. S tem bo izpolnjena želja vrhnškega občinstva, ki je že lani naprosilo kvartet, da gostuje eno večer na Vrhniki, pa takrat to ni bilo mogoče. Spored je lepo izbran in obsega dela svetovnih komponistov. Zanimanje med občinstvom za ta koncert je splošno.

— Godba Dravske divizije. K najodličnejšim domačim skladateljem spada Risto Savin. Poleg klavirskih, komornih skladb, solospjevov itd. nam je napisal operi »Lepa Vida« in »Gospodski sen«. Savinovo najnovešo skladbo »Čajna punčika« bo izvajal kapelnik dr. Cerin na svojem prvem simfon. koncertu, 20. t. m.

Dopisi.

— O »razpore«. Pišejo nam: 6. novembra »Slovenec« št. 243 z dne 4. novembra t. l. p. 3. prinaša »Edorado razpore«, katerih navaja 10 in katerim očita, da nimajo najmanjše usposobljenosti, a so se morali uslužiti demokratični stranki, kot svoji materi katoliški cerkvi niso hoteli več služiti. Poznamo »usposobljenec«, katerih učni uspehi niso preveliki, in poznamo »neusposobljenec«, katerih ukovni uspehi so veloznamiti. Glej gimnazij v St. Vidu pri Ljubljani. Odvisno je vse od pri d n o s t i učiteljeve. Da so »zapustili« svojo mater katoliško cerkev, bo menda to vzrok, da jim ni bila mati, ampak mačeha. Tudi to se dogaja. Če pisana mati z otroci grdo ravna, gredo od hiše, če le morejo kam. Potem kam jim ni zameriti, da so si »razpore« pomagali drugam, tjakaj, kjer morejo primerne živeti, saj živ nihče v zemljo ne rijo. Znam nam je slučaj o duhovniku vzornega ponašanja, neoporečenega življenja, ki je v Istri takorekoč mislonaril, delujoč za narodno probujenje in versko izboljšanje, kateremu se je pa godilo, ko je prišel v svojo domaćino, kakor onemu evanģelskemu popotniku, ki je šel iz Jeruzalema dol v Jericho, ki je potujoč pal med razbojnikje, ki so ga krvavo pretepili, izropali in napol mrtvega pustili ležati v jarku. Dotični narodni mučenik še živi, a ne dopušča o tem ni govoriti ni pisati, ker bi se pokazal prevelik madež na višjih duhovnikih. Slučaj je podoben onemu, ko je dal knezofoč Kohn v Olomovcu nekoga duhovnika po nedolžnem zapretil ter ga vsled krivih ovadb discipliniral. Ni izključeno, da pride ta stvar na dan, in potem bo marsikoga zabolelo, da bo »nevarno obotelo«. Dotičnega radovoljnega trpina ne bomo vprašali, če smemo jasno govoriti, kajti ona zadeva se tiče še drugih ljudi, katerim je mnogo na tem ležeče, da se razbistri. Vsak ima dolžnost poskrbeti za svojo čast. Tu bi veljalo: Nur Schulte sind geschelden. Nepoštenjaki in krivčniki, ti naj gredo v katakombes. Požrtvovalni značaj pa naj pridejo na svetlo in do zaslužnega čisljanja.

— Iz Podšenturja nam pišejo: Tukaj imamo pošto: Medija Izlake. Ob nedeljah in praznikih odprta od 8. do 10. Ljudje prihajajo v cerkev ob 6. in 10., ter bi radi opravili svoje posle na pošti ob 7. in 11. ker ob delavnikih morajo biti na polju in pri delu. Marsikateri pride prav od daleč na pošto ali ona je zapra. Ker je pošta tu radi občinstva, a ne narebe, prosimo pošto na ravnotežnost, naj odredi, da bo dobivalo občinstvo svoja pisma in časopise na pošti ob nedeljah, ob 7. in 11.

KULTURA.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Petek, 10. nov.: »Hlapci«. E.
Sobota, 11. nov.: »R. U. R.« Izven.
Torek, 14. nov.: Zaprt.
Nedelja, 12. nov.: Ob 3 popoldne »Krojaček«. Junaček.
Ob 8 zvečer »Svatba Krečinskega«. Izv.
Ponedeljek, 13. nov.: »Svatba Krečinskega«. Red D.

Sreda 15. nov. Jack Straw Red A;
Četrtek 16. nov. R. U. R. Red E;
Petek 17. nov. Svatba Krečinskega Red B;
Sobota 18. nov. Ploha. Izven.
Nedelja 19. nov. ob 3 pop. Krojaček junaček Izven.
Nedelja 19. nov. ob 8 zvečer Jack Straw Izven.
Ponedeljek 20. nov. Ploha Red C;
Torek 21. nov. Zaprt.

OPERA:

Petek, 10. nov.: Zaprt.
Sobota, 11. nov.: »Madame Butterfly«. Izv.
Nedelja, 12. nov.: »Jenufa«. Izven.
Ponedeljek, 13. nov.: Zaprt.
Sreda 15. nov. Jenufa Red C;
Četrtek 16. nov. Triptychon Red D;
Petek 17. nov. Zaprt;
Sobota 18. nov. Carmen Red A;
Nedelja 19. nov. Sevilski brivec Izv.
Ponedeljek 20. nov. Zaprt
Torek 21. nov. Tajnost Red B.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

V soboto, 11. nov.: Mladost. Ljubzenska drama.
V nedeljo, 12. nov.: Mladost. Ljubzenska drama.

— Iz gledališke pisarne. Prva mladinska predstava v tekoči sezoni se vrši v nedeljo 12. t. m. ob treh popoldne. Vprizori se Göttererjeva pravljica igra v štirih slikah z godbo, petjem in baletom, v režiji g. Danila »Krojaček — junaček«. V torek, dne 14. t. m. vprizori v opernem gledališču nanovo študirana klasična buffoopera Rossinijeva »Sevilski brivec«. V glavnih vlogah nastopijo: koloraturno vlogo Rosine pole kot gost gospa Pavla Lovšeta, don Basillija g. Betetto, naslovno vlogo brivca Figara g. Levar, grofa Almaviva g. Kovač, zdravnika Bartola g. Zupan. Dalje sodelujejo gospa Smolenskaja, g. Banovec, g. Zorman, g. Pugelj in g. Perko. Opero dirigira g. Neffat in režira g. Sevastjanov. Deloma nove dekoracije je naslikal gosp. Skružny. Predstava se igra za red B.

Sokolstvo.

— Vsem bratom in sestram. Vzlic jasni resoluciji »Sokolstvo in politika«, ki je bila sprejeta na glavni skupščini Jugoslovenskega Sokolskega Saveza v Zagrebu, se ponavljajo slučaj, da se vmešava Sokolstvo v dnevne politične boje. Z ozirom na to ponovno opozarjamo vse brate in sestre na to resolucijo ter jih pozivamo, da se strogo drže njenih predpisov. Izločite politiko posebno v sedanjih volilnih bojih iz Sokolstva. Starešinstvo bo proti vsakemu članu, ki bi ne upošteval naših načel in ponovnih sklepov najvišjih instanc, uvedlo disciplinarno preiskavo ter ga izločilo iz sokolskih vrst. Sokolska organizacija kot vsenarodna organizacija mora odločno čuvati svoja načela, in dolžnost vseh članov je, da vsak najmanjši poizkus zanesti politične boje v naše vrste, odločno odklonijo. Starešinstvo JSS.

— Iz starešinstva Saveza. Na seji starešinstva dne 6. t. m. se je konstituiralo starešinstvo sledeče: starosta dr. Vladimir Ravnihar, I. podstarosta dr. Lazar Car, II. podstarosta Gijuro Paunković, III. podstarosta Engelbert Gangl, I. tajnik dr. Riko Fux, II. tajnik Ivan Bajželj, blagajnik Bogomil Kajželj, statistični odsek: Verij Švajcar, organizacijski in manjinski odsek: Franc Šlajpah, prosvetni odsek dr. Viktor Murnik, dr. Hadži in Engelbert Gangl, gospodarski odsek: Dev in Turk, Jugoslovenska Sokolska Matica: Kostnapfel, arhiv: Marolt in Trdinova, zdravstvo: dr. Matija Ambrožič. — T. O. načelnik: dr. Viktor Murnik, I. namestnik: Miroslav Ambrožič, II. namestnik: Miroslav Vojnovič, III. namestnik: Branka Palčič. Urednik Sokolskega Glasnika za l. 1923. Miroslav Ambrožič.

— Ljubljanski »Sokol« priredi v soboto dne 15. novembra t. l. ob 20. uri zvečer v telovadnici Narodnega doma telovadno akademijo moških oddelkov. Sodeluje pevski zbor J. A. D. Triglav. Vstopnina: Se-deži po Din. 8. in 5. stolišče po Din. 2. Predprodaja v četrtek in petek ob 6. do 7. zvečer in v soboto ob 4. do 6. pop. v od-borovi sobi.

— »Sokol« Ljubljana II. priredi v sredo, dne 15. t. m. ob 20. na realni za svoje člane predavanje. Predava brat dr. R. Mole o balkanski vojni. K predavanju so vab-ljeni tudi člani drugih sokolskih društev in sokolstvu naklonjeno občinstvo. Bratje in sestre, pridite polnoštevilno!

— »Sokol« v Ljubljani. Narodni dom, priredi za svoje člane po volni vstopne članstvo obvezno sokolsko šolo. Ciklus predavanj iz zgodovine in organi-zacije Sokolstva in telesnih vaj, o sokolski ideji in morali in dr. naj vsakemu obiskov-

valcu razjasni pojme o temeljih, na katerih je zgrajena močnata stavba sokolske organi-zacije. — Prvo predavanje: O ustanovi-teljih Sokola — Jindřichu, Fügnerju in dr. Miroslavu Tyršu ob 57 letnici smrti prvega sokolskega staroste v torek 14. t. m. ob 8. zvečer na galeriji telovadnice v Na-rodnom domu. — Zdravol Prednjački zbor. — Sokolski muzej v Zagrebu. V Zagre-bu se v prostorih Sokola I. otvori Sokolski muzej. Namen muzeja je, da zbira vse zna-nosti, ki se tičejo Sokolstva v preteklosti in sedanjosti, da tako prihodnji sokolski generaciji ostane vestna in jasna slika živ-ljenja in razvoja sokolstva. Dosedaj je zbran velik pismen material v dve ogrom-

ni knjigi. Društvo se ob tej priliki tudi obrača na ostala sokolska društva v kra-ljevini, da mu z raznim gradivom pripo-morejo k ureditvi zgraditve muzeja.

— Dramatični odsek Sokola Moste vprizori v nedeljo, dne 12. t. m. ob pol 8. uri v telovadnici na Selu dve veseligr »Prvi ples« in »Dva gluh«. Vabimo k obilni udeležbi.

— »Sokol« Ljubljana II. priredi na praznik ujedinjenja dne 1. decembra 1922 ob 20. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma akademijo. Na sporedu so: telovad-ni nastop. Ritmični ples. Predavanje. Pev-ske in godbene točke. Po končanem spo-redu ples.

Borba za Ljubljano.

Komunalni program

»JUGOSLOVENSKE ZAJEDNICE« za mestno občino ljubljansko.

I. Splošne smernice.

Ljubljana bodi gospodarsko cvetoče mesto z vzgladnimi social-nimi ustanovami v korist in blago-stanje vseh občanov.

Hočemo, da bo Ljubljana kot ena izmed prestolic Jugoslavije naj-jacše izžarišče slovenske napredne kulture.

Pogoj za uspešno delo v občini je popolno uveljavljanje načela soci-alne pravičnosti in varstvo ekonom-sko šibkejših občanov.

V občinski zastop ne spadajo brezplodne strankarske borbe, am-pak pred vsem pozitivno gospodarsko delo. Kolikor zadevajo občinsko zastopstvo politične prilike v drža-vi in kolikor mora biti v teh vpra-sanjih vsaka občinska delavna več-ina enotnega naziranja, je ugotovlje-no v proglasu »Jugoslovenske zaje-dnice« ljubljanskim volilcem.

Ponovno pa naglašamo, da je zahteva po nedeljivi Sloveniji živ-ljenske važnosti za Ljubljano in da se bomo za uzakonjenje te zahteve borili z vsemi legalnimi sredstvi.

Odločno se izrekamo proti ne-demokracičnemu volilnemu redu in zahtevamo, da se uveljavi zopet čist proporc.

Izrekamo se za najširšo občinsko avtonomijo, ki omogoči svobod-nen gospodarski, socialni in kulturni razmah Ljubljane.

II. Prehrana.

Glavni vpliv na redno in ceneno prehrano pasivnih krajev, med kate-re spada tudi Slovenija, je danes od-visen pred vsem od državne prehra-njevalne politike. Vendar ne sme ob-čina zamuditi nobene prilike, da z napravami in ukrepi, ki so izvršljivi v lastnem delokrogu, razvije največ-jo delavnost za odpravo draginje.

Tržno službo in kontrolo je re-organizirati in izpopolniti.

Mestna aprovizacija se naj udele-stvuje v vseh vrstah z življenjskimi potrebščinami kot regulator cen in kakovosti blaga.

Brez odloga je zgraditi tržnice, novo klavnico s hladilnico in tovarno ledu.

Ustanoviti je ljudske kuhinje predvsem za tiste sloje in posamez-nike, katerim je odvzeta možnost, voditi lastno gospodinjstvo.

III. Stanovanjska beda.

Občina naj izvede organizacijo za zgradbo malih stanovanj.

Iz davščine na luksuriозна sta-novanja je amortizirati kredit za zgradbo mestnih stanovanjskih hiš v lastni režiji za delavce in name-ščence.

Nov mestni stavbni red naj omi-li dosedanje pogoje za zgradbo sta-novanjskih hiš.

IV. Šolstvo in skrbstvo za mladino. Občinske ljudske šole je razširi-ti. V prvi vrsti mora dobiti severo-zapadni del Ljubljane deško in de-klislo osemrazrednico.

Mestni deklisli licej je podr-žaviti.

Občina prevzame iniciativo za ustanovitev ljudske vseučilišča.

Obrtno nadaljevalno šolstvo je vzdržati v polnem obsegu.

Zaposliti je šolsko in obrtno mladino izven šole in delavnic na šolskih vrtovih, igriščih itd. Otroci, ki nimajo domače vzgoje in zaostala mladina bodi preskrbljena po dnevi v šolah, v mladinskih zavetiščih in zavodih.

Občina vodi akcije za brezplačno preskrbo obleke, obutve in učil rečni mladini.

V. Ubožna preskrba.

Obubožane občane je dostojno preskrbeti do smrti. Potrebna je adaptacija in razširjenje ubožnic.

Ustanoviti je za domače posle poselsko zavarovalnico za starost in onemoglost.

Reorganizirati je razdeljevanje ubožnih podpor in voditi točen kata-ster vseh podpor potrebnih.

Mestno zastavljalnico je urediti in voditi kot dohodni zavod.

Pri pogrebnem zavodu je upo-števati pri zaračunjevanju pogrebnih stroškov siromašne plačnike.

VI. Ljudsko zdravstvo.

Spopolniti je stalno mestno zdravniško nadzorstvo v mestnih šo-lah, v mestnih podjetjih, v stanova-njih, na trgu, v prodajalnah in dru-gih javnih lokalih.

Ustanoviti je zdravniški ambula-torij v večjem obsegu in mestno le-karno. Brezplačna zdravniška po-moč in zdravila za ubožne.

Pomoč doječim in bolnim mate-ram.

Zgraditev letnega in zimskega kopališča.

Podpiranje telovadbe in športa. Modernizacija rešilne postaje in s tem združenega gasilstva.

VII. Ceste, vodovodi, elektrika in razsvetljava.

Pripraviiti je regulacijski načrt za veliko Ljubljano.

Vse glavne ceste je tlakovati in javno razsvetljavo razširiti.

V zvezi s postavitvijo velike elek-trarne je razširiti omrežje elektri-čne cestne železnice v vsa predmest-ja in bližnjo ljubljansko okolico.

Električno cestno železnico je komunalizirati.

Modernizirati je mestno pli-narno.

Vodovod je napeljati v vse dele mesta.

VIII. Mestni uslužbenci.

Vsem mestnim uslužbencem brez oziroma na kategorijo in spol, je njihovemu delu odgovarjajoče zago-toviti popolnoma zadovoljujoče slu-žbene pogoje. Za vse mestne usluž-bence je uveljaviti novo službeno pragmatiko.

IX. Finance.

Komunalne finance se uredi z unifikacijo vseh občinskih dolgov. Vse dosedanje občinske dolgove je pojednotiti v amortizacijsko posojilo.

Novo investicijsko posojilo na podlagi investicijskega programa, pa naj bi vsebovalo:

1. Zgradbo hidroelektrične cen-trale na Savi.
2. Zgradbo klavnice in hladilnice.
3. Adaptacijo in razširjavo ubo-žnic.

4. Regulacijo Ljubljane in po-stavitve tržnice na obrežne zidove. Pri tem mora prevzeti država, ozi-roma pokrajina gotov del obveznosti.

5. Izpopolnitev kanalizacijskega omrežja.

6. Zgradbo velikega letnega in zimskega kopališča.

7. Tlakovanje cest.

8. Zgradbo novega magistratne-ga poslojaja.

9. Razširjavo in komunalizacijo električne cestne železnice.

Pri izvršitvi vseh mestnih na-prav je predvsem upoštevati domačo obrt in industrijo, brez posredoval-cev.

Ravnateljstvo v občinskem gospo-darstvu bo iskati v novih davčnih predvsem socialno opravičljivih vi-rlih. Trgovska in industrijska vele-podjetja in gospodarske zavode je sorazmerno višje obdavčiti. Država naj prepusti delež na osebni dohod-nini v kompenzacijo za naloge, ki jih mora občina izvrševati v pre-nešenem delokrogu. Nove občinske na-klade bodo potrebne predvsem na luksuz vseh vrst.

Naklade, ki občutno obremenju-jejo posredno in neposredno življen-ske potrebščine je omejiti na mini-mum, kadar jih ni mogoče popolno-ma odpraviti.

Vse mestno denarno gospodar-stvo se naj osredotoči v komunalni banki, ki jo je ustanoviti.

— Kako molčijo. Pred nekaj dnevi smo priobčili docela resnično vest, da so se mladini skušali zvezati s klerikalci, da bi vržili predsednika Kranjske hranilnice g. Dragotina Hribarja, iz ravnateljstva pa pome-tali starine ter da bi si vsa ravnatelj-ska mesta porazdelili med seboj. Za

mešetarja so si naročili iz Bella g. Antona Kristana, ki se mu pa topot posel ni posrečil. Mladinsko glasilo do danes ni reagiralo na to našo vest, niti z zavijanjem, kakor je to njegova navada. Smatrati jo je torej za absolutno resnično. To pribija-mo in ugotavljamo, da so mladini, ti »načelniki« nasprotniki klerikalizma in klerikalcev, takoj pripravljeni iti z njimi v politično zvezo, ako je iz ta-ke zveze napraviti — »gšelt«. Seve-da, ako bi mi kaj takega napravili, bi završelo v mladinskem gozdu in »izdajstvo na napredni stvari bi bi-lo najmanj, kar bi nam očitati. Pa je že taka ta človeška slabost, ne-ko smo napravili največjo lumpari-jo, pa se mu jo oprošča, drugemu pa se njegove čednosti štejejo kot — lumparija.

— Napad na g. Jelačina. Včerajšnje »Jutro« prinaša napad na osebo g. Ivana Jelačina ml., češ da je ostala v njegovih rokah večja vsota denarja. Ki sta ga svoječasno nabrali pri ljubljanskem trgovcu gospo Jelka Bretlova in Ivanku Leskovičeva baie za volilne namene JDS. Ugotavljamo, da se je na svoječasnem stanovskem se-stanku trgovstva na mestnem magistra-tu res sklenilo zbrati večjo vsoto za »Tr-govski fond«, iz katerega naj bi se po-krivali stroški za vedno se ponavljajoče intervencije raznih trgovskih deputacij v Beogradu v carinskih, trošarinskih, davčnih, prometnih in podobnih zade-vah. Res se je na dotičnem trgovskem sestanku tudi sklenilo, da se da na raz-polago g. dr. Ivana Tavčarja star. kot kandidatu JDS največ 50.000 K kot prispevek k volilnim stroškom, ostalo nabrano vsoto pa naj se plodo-nošno naloži kot »Trgovski fond«, za katerega upravljanje je bil izvoljen po-seben odbor. Dotični odbor je bil po-oblaščen po potrebi porabljati delne zneske iz »Trgovskega fonda« v zgoraj navedene stanovske namene. Za po-sebne volilne namene JDS pa ni nihče nikdar pobiral prispevkov. Resnica je, da se je celo prenehalo z nabiranjem prispevkov do izvršene državnozborske volitve, ker so se pri nekaterih daro-valcih pojavili pomisleki, da se nabira denar za volilne namene JDS in ne za »Trgovski fond«. G. Ivan Jelačin ml. je bil torej pooblaščen izplačati vsoto 50.000 K, toda samo v roke g. dr. Ivana Tavčarja star. Napad na g. Jelačina je torej docela neupravičen.

— Zvestoba bo premagala dne 3. decembra nezvestoba uskovov! tako je vzklilnil in zaključil shod vodmatske mladinske organizacije stari politik, v največjem času duševni vodja sta-rega naraščaja mladinske skupine g. bivši poslanec vojvodine Kranjske, dol-goletni občinski svetnik in prevoznik mesta Ljubljane itd itd. gospod Josip Turk. Svetujemo mu, naj na prihodnjem shodu, kjer bo razlagal svoj program, govori tudi o poglavlju o hvalečnosti in nehvalečnosti, ker bo imel veliko bolj hvaležen predmet, kakor pa je nezve-stoba uskovov. No da, ampak govoriti o uskovstvu je tudi dandanes na mla-dinskih shodih neprijetna stvar, ker mogoče bi se čutil prizadetega kak pr-vak, ki je že po dvakrat uskočil: od mladinov k starinom in od starinov zo-pet k mladinom in sedaj privzdiguje svojo nožico za zopetni skok nazaj, če bi to ne bilo mogoče, pa mogoče tudi v — stran! Beseda uskov nam v seda-nji volilni borbi strašno imponira, ker jo rabijo ljudje večinoma iz lastne skuš-nje, ljudje, ki niso samo uskoli svojega prepričanja, ampak večkratni uskoli, za katere bi imel šaljivi Ribničan sa-mo en izraz: gespudje švigašvaga! Mladini lahko otvorijo svojo visoko šolo za vzgajanje uskovov, praktičnih pro-fesorjev jim med svojimi prvaki ne bo manjkalo, ki bodo učencem po pred-mestnih gostilnah lahko po biološki me-todi predavali o uskovstvu. Pri tem pa seveda častno izvzemamo oni del mla-dinskih voditeljev in to so pravi vo-ditelji, ki so, čuteč prevelike simpatije ljubljanskega občinstva, izginili iz kan-didatske liste in se skrili za hrbet svo-jih najnovejših voditeljev — dvakrat-nih uskovov!

— Kiso grozdje. Jutrovel ali kakor jih je začelo zadnje čase kratiti in imenovati ljubljansko občinstvo — »Jutrniki«, so se danes zopet spravili na naš list. Mahajo in sučejo okrog sebe kakor smrtnozadeti lev ali pa recimo junak, ki hoče vse pobiti in podreti, predno se na koncu koncev — sam zgrudi. Prav ta viti ti mora napraviti da-našnja številka mladinskega organa, ki ko-likor vemo danes, samo priznava da je svoj čas prejele 300.000 Din strankarske podpo-re! Quod erat demonstrandum! Listno priznanje četudi samo za Din 300.000, je prva pot — k pokori in poboljšanju. Toda gos-podje! Zakaj ne bogo volite še povedati, o k od je priromalo teh 300.000 Din, o k od k o d, k a k o in iz kakšnih rok? Kdo je bil tisti dobrotni Miklavž, ki je položil na Vaš teden menda precej, če ne čisto prazni krož-nik te in še druge milijonske »soldke«, ki so tačas imeli precej pomena in moči — za prazne želodce. In zakaj se vedno hvali-te z vašim »Jutrom«, da ste kot informa-mator prvi med vsemi slovenskimi listi in neomajni bojovníki za demokratske ideje?

Kakšna je ta vaša »neomajnost«, o tem nečemo razpravljati. Počakajmo rajše brez vse škodoželjnosti na prihodnje, kaj da vam prinese dobrega in slabega. Pa se vam ni treba prav nič trkati na svoja junaška prsa, ker ste pač prevzvišeni nad vsemi žurnalisti in ker vedno le drugim priporo-čate vse mogoče in tako tudi to trkanje, katero bi že ves čas s a m i veliko in najbolj potrebovali. In če si upate zapisati v svo-jem listu, da je bil »Slovenski Narod« v obliki inseratov podkupljen s težkimi tiso-čaki od g. Čiro Kamenaroviča, vzemite pač na natančno, četudi škodoželjno znanje, da se »Slovenski Narod« ne boji vašega — blata, če tudi je že mečete nanj v vseh mo-gočih oblikah ves čas, odkar je napočilo vaše zlato — »Jutro«, to »nezakonsko« in srdito vaše dete. Smešna očitanja glede za-ših inseratnih, pravičnih in poštenih za-služkov — nas ne morejo doseči. So pač kiso grozdje za vas, katerega kakor vidi-mo zvečete še vedno. Pa je bodete morali vendarle požreti, kakor ste morali dati za vedne čase slovo vsem priznanim upom na »Slovenski Narod«, ki ste ga lovili v vse mogoče svoje kleike, ki pa se vas je z vso lahkoto in ob pravem času otresel, ki pa se bo de tudi brez vse skrbi ubranil ravn-sled nesrečne te Vaše glavne spekulaci-je vedno hujšemu vašemu hruljenju in žolčastemu zabavljanju in v vsi resnici gr-demu blatenju.

— Mladinski kandidat. Včerajšnjega našega zaupnega sestanka pri »Levu« se je udeležil tudi mladinski kandidat g. Sra-kar. Dobil je tudi besedo, a ni mogel spro-govoriti — ne morda zato, ker bi ga zbro-vali ne hoteli poslušati, marveč zato, ker je bil tak skrivnostniško glinjen, da mu je govor ostal v grlu.

TURISTIKA IN SPORT.

— Ponovna tekma med Primorjem in Ilirijo. SK Primorje se je odzvalo pozivu na ponovno tekmo in nastopi v nedeljo 12. t. m. drugič proti Iliriji. Po dogovoru se vrši tekma na sportnem prostoru Ilirije pred državnim kolodvorom. Igro bo vodil sodnik iz Zagreba. Predtekmo igrata Slo-van in rezerva Ilirije. Prva tekma se pri-čne ob pol 2., druga ob 3.

— Težkoatletična sekcija. Kdor želi go-jiti to panogo športa, naj blagovolno javiti svoj pristop na naslov: M. Kregelj, Tr-novski pristan št. 14.

— SK. Jadran sklicuje v soboto dne 11. t. m. ob 20. sestanek vsega rednega član-stva v gostilni pri Lozarju. — Radi poseb-ne važnosti tega sestanka je udeležba dolž-nost. — Isti klub Jadran sklicuje v nedeljo dne 12. t. m. ob 10. dopoldne sestanek d a m s k e s e k c i j e v gostilni pri Lozar-ju. Udeležba obvezna.

— Rušitev rekorda na 10 km. Dne 12. t. m. ob pol 10. dopoldne se vrši na pro-storu SK. Ilirije rekordni polzkušni tek na 10 km in sicer na progi: Igrišče SK. Ilirija-St. Vid - Igrišče SK. Ilirija. Rušitev rekor-da polzkušna znana tekača SK. Jadrana Čuk in Praunseis. — Kakor znano, ima g. Čuk dosedanj jugoslovenski rekord na 10 km s 37 : 19.

DRUŠTVENE VESTI.

— »Narodna Čitalnica« v Škofji Loki slavi letos 60 letnico svojega obstoja. V proslavo tega pomembnega dogodka se vr-ši v nedeljo 19. novembra ob pol 11. slavnosten občni zbor »Čitalnice« v Sokolskem domu, zvečer pa istotam predstava stare čitalniške veseligr »Zupanova Micka«. Po igri prosta zabava. K temu slavlju va-bimo tem potom vsa sorodna društva, po-sebno »Čitalnice« in bivše društvenike škofoleške »Čitalnice«. Event. priglasila za obed in prenočišče naj se pošljejo na odbor »Narodne Čitalnice«.

— Društvo »SOCA« vabi svoje člane, prijatelje in drugo občinstvo na MARTI-NOV VEČER, katerega priredi v soboto, dne 11. t. m. predvečer obletnice Rapala v salonu restavracije »pri Levu«. Na vspo-redu je: petje, godba, šaljivi govor v verz-ji: Martin in Rapalo (gosp. Kragelj ml.) komični nastopi gosp. Kinčeva, Martinova živa goš itd. Vstopnina tri dinarje. Začetek točno ob osmih in pol zvečer.

— Za Jugoslovensko Matico: Društvo »Poštnih upravitnikov za Slovenijo« v Bre-žicah je darovalo mesto venca na grob umrlega tovariša Ivana Spanola, poštnega upravitnika v Trzinu znesek Din. 50. V ka-rnari Zalaznik v Ljubljani se je nabralo znesek Din 82.50. Iskrena hvala! Posne-majte!

— Akod. društvo »Triglav« naznanja po svojih mariborskih starejšinah, da pri-ređi dne 3. svečana 1923 v Goetzi dvorani v Mariboru veliki etnični ples, ki bo najslajnejša prireditev v sezoni. Vstop bo dopuščen le vabljnim. Zlasti velja to pra-voposredno opozorilo vsem starejšinam. Či-sti dobiček bo namenjen revnim dijakom. Istočasno se bo vršil Triglavski zbor.

— Obrtna zadruga čevljarjev za Ljub-ljano in okolico, vabi svoje člane na se-stanek, ki se bo vršil v ponedeljek dne 13. novembra 1922, ob 18. zvečer v gostilni pri »Zlat ribi« (Zabukovec). Dnevni red: Do-govor in naročila za nova moderna kopita. Načelstvo.

— Zveza društev privatnih nameščen-cev Slovenije v Ljubljani sklicuje za 10. decembra ob 10. uri dopoldne v Mestno posvetovalnico v Ljubljani svojo ustanovno glavno skupščino. Spored se prijavljenim društvom oz. pokrajinskim sekcijam save-zno in udruženj sporoči v smislu pravi-l pismeno najkasneje 14 dni pred skupš-činom. Obenem se društva oz. pokrajinske sekcije opozarjajo, da prijavijo v smislu pravi-l do tega časa svoje predloge. Društva oz. po-krajinske sekcije savezov in udruženj pri-vatnih nameščencev Slovenije, ki svojega pristopa še niso prijavile, prosimo, da to storo čimprej, oziroma naj s poroče, če že-le prisostvovati kot gostje. Vse na naslov: Oton Raška, Ljubljana Gradišče 10. Pri-prijavljani odbor.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 11. novembra 1922.

— Pokrajinski namestnik Hribar v Mariboru. V petek jutraj je pokrajinski namestnik g. Hribar nepričakovano prisel v Maribor. V spremstvu g. okr. glavarja dr. Lajnsiča je obiskal g. župana Grčarja in si je ogledal tudi prof. Gvajčeve razstavo slik, o katerih se je zelo laskavo izrazil. Bajje je kupil 20 slik in je umetnika povabil tudi k obedu pri g. okrajnem glavarju.

— Zahvala generala Dokič. Pokrajinskemu namestniku Ivanu Hribarju je poslal general Dokič, ki je te dni odšel na svoje novo službeno mesto, to-le brzojavko: »Vam in bratom Slovincem se pristočno zahvaljujem za slovo. Moje službovanje v Ljubljani mi bo ostalo v spominu kot najlepša doba moje vojaške službe. Živeli bratje Slovenci! — General Dokič.«

— Somišljenike v šiški vabimo na zaupni sestanek, ki bo danes ob pol 9. v gostilni pri »Raci«.

— Čenče. »Slovenec« pridno stopica za »Jutrom«. Včeraj pripoveduje zgodbo, češ da sem bil nastopil proti imenovanju g. ministra Ivana Hribarja za namestnika za Slovenijo, ker sem bil sam kandidat za to mesto. To je posnel »Slovenec« prosto po »Jutru«, ki je slično notico serviral svojim bralcem pred nekaj dnevi. V današnji številki jo prekljuje. Izjavljam, da nisem bil kandidat za predsedniško mesto niti takrat, niti preje, ko se mi je bilo to mesto izrecno ponudilo. To iz zasebnih razlogov, ki sem jih imel že enkrat priliko razložiti v »Slov. Narod«. Toliko v pouk vsem, ki še danes govorijo o neki »užaljeni ambicioznosti«. Saj sem imel na razpolago vsa častna mesta, ki je z njimi lahko razpolagala stranka. Opetovanje so se mi ponudila. In sedaj naj bi šel na lov za takimi častnimi mesti izven stranke in naj bi bil to motiv za moj izstop iz stranke. Ne bodite smešni! Kar tveži današnje »Jutro«, češ, da sem bil proti imenovanju g. ministra Hribarja, ker da ni niti politično niti moralno kvalificiran za čefa pokrajinske uprave za Slovenijo, je laž in infamija. »Man merkt die Absicht...« Nasprotovanje proti temu imenovanju so prinesli gospodje sami že iz Beograda. Malodane sleherna številka »Jutrova« je odmevala teza nasprotovanja. Pa še s kakimi podlimi in nespodobnimi noticami. Ali naj jih citiram? Načelnik stranke si ni mogel kaj, da ne bi na javnih shodih iznašal v najostrejših izrazih svojega nasprotstva proti g. namestniku. In sedaj si drzne ta gospoda zavijati resnico. Še nekaj naj popravim. »Slovenec« pravi, da od tedaj datira moje »sovrašstvo« proti dr. Žerjavu in njegovim tovarišem. Sovrašstvo — čemu? Niti danes jim ne vračam te njihove lastnosti. Do njih gojim čisto druge občutke. Izmed katerih nismo imeli niti na zadnjem mestu. Dr. Ravnihar.

— Notarska vest. Notar Josip Smolde se je odrekel notarskemu mestu v Ribnici. Notarske službe bo razrešen dne 15. novembra t. l.

— Osebnost. Polkovnik v r. Etbin Ravnihar je imenovan za poveljnika in upravitelja državne zvečarne na Selu pri Ljubljani v VII. činovnem razredu državnih uradnikov.

— Srebrno poroko obhaja danes g. Anton Bezljaj, progovni nadziretelj in gostinjski v Spod. Šiški s svojo soprogo Amalijo. Na mnoga leta!

— Težka izguba je zadela spoštovano rodbino Hilbertovo. Umrli ji je sin Zdenko absolvent srednje tehniške šole. Pogreb bo v nedeljo, dne 12. t. m. ob 15. pop. iz hiše žalosti Strossmayerjeva ul. 5. na pokopališče k Sv. Križu. V včerajšnjem mrvaškem listu sta ulica in hišna številka pomotoma izostali. Naše sožalje.

— Beg iz državne službe. Skoro vsak dan čitamo, da zapuščajo uradniki državno službo, tudi sodniki so med njimi, četudi imajo ti posebno doklado 600 Din. mesečno, ki je druge uradniške pare niso deležne. Vsem skupaj pa se godi tako, da stradajo. Dve leti pridigujejo uradniške organizacije, da zadostujejo mesečni prejemki komaj, komaj, včasih niti ne za prehrano. In še vedno se pusti, da uradništvo umira lakote, hodi raztrgano okrog in da je v posmeh imovitim slojem in obrtnikom — upnikom. Lahko se zgodi, da odpovedo trgovci dajanje živil in drugih potrebščin na kredit in potem uradnikom ne bo preostalo drugega, kakor da bodo beračili in prosili milodarov od hiše do hiše. Gotove stranke pa obetajo uradnikom zlate gradove — seveda samo ob volitvah.

— Naša trgovina z vžigalicami je prišla v jako težaven položaj brez vsake svoje krivde. Monopolna uprava je povisala te dni monopolno takso od vžigalic. Pri tem je povisala tudi dodatna taksa na že obstoječe zaloge vžigalic pri trgovcih skoro za polovico višja nego je taksa, katere zadene tovarne za vžigalice. Pri švedskih vžigalicah znaša razlika pri zaboju preko 2000 kron na škodo trgovine. Spriču zimske sezone ter iz previdnosti vsled slabega prometa na železnici so zaloge pri naših trgovcih precej močne. Diference so zategadelj jako občutne. Trgovci bi morali priti brez vsake krivde v silno škodo, ako bi uprava vsrajala pri prvotni odredbi. Nikakega razloga ni, da bi se prizadevala vsled povisbe trošarinskega davka trgovcem usodna škoda. Prvotno izdana naredba ni srečna. Treba je takojšnje odprave ter ukrepa, ki izravna docela neupravičeno razliko med takso za fabrike in ono za trgovce. Prosimo, da se čuva upravičene interese naše trgovine!

— Evidenca vojnih obvezancev. Na temelju naredb vojnega ministrstva z dne 30. sept., št. 37.408, je izdal ljubljanski mestni magistrat razglas o pravih evidenci vojnih obvezancev, rekrutov, hranilcev rodbin, samohranilcev, dijakov z odložnim rokom, konj in vozil. Vojni obvezanci so stalni in začasni. Prvi morajo biti vpisani v vojaških knjigah dotičnega mesta ali občine, kjer imajo domovinsko pravico, začasni priseljenici pa se vodijo v svojih starih pristojnih občinah. Hranilci rodbin in samohranilci morajo predložiti pismen dokaz za nadaljnje priznanje ugodnosti v januarju vsakega sledečega leta. Priloge k dokazu so iste kot prvotne prošnje. Tisti pa, ki jim je bila priznana ugodnost za časa rednega ali naknadnega rekrutovanja brez pismenih dokazov in prilog, morajo sedaj predložiti pismen dokaz z družinskim poročilom župnega urada, potrdilom pristojnega županstva. Ugodnost pa preneha, če ni več pogojev ali pa če dotični ne predloži do 31. januarja pismenega dokaza, da ima še pravico uživati ugodnost. Dijaki posvetnih in duhovskih šol morajo predložiti svojemu županstvu (v Ljubljani vojaškemu uradu) frekventacijsko izpričevalo domače ali tuje univerze ali srednje šole do maja vsakega sledečega leta, sicer izgube pravico ugodnosti.

Rekruti, ki jim je bila odložena aktivna vojaška služba vsled domačih razmer, morajo predložiti do januarja sledečega leta županstvu ali vojaškemu uradu pismen dokaz s potrebnimi potrdili. Vse vloge so kolka proste. Lastniki konj in vozil, ocenjenih pri zadnjem popisu, morajo vse tozadevne izpremembe naznati v tridesetih dneh vojaškemu uradu. Kršitev naredb glede živine in vozil se kaznuje z denarno globo ali zaporom.

— Komercialni tečaj na trgovski akademiji se otvoril dne 15. t. m. Vpisovanje se vrši v ponedeljek in torek 13. in 14. tm. od 18. do 19. ure v učilnici št. 1a v prvem nadstropju dvorazredne trgovske šole na Kongresnem trgu št. 2.

— Aretacija pustolovca. Dne 1. oktobra je pobegnil iz Ljubljane finančni pripravnik Janko Trbižan. Je to vrlo prebrisan človek. Iz Ljubljane ni prostovoljno odpotoval. Bil je v to prisiljen, ker je imel po raznih lokalih že za 12.000 K dolga. Pred odhodom je svojemu prijatelju Ignaciju Kamenšku izmaknil 4000 K. Nato jo je popihal čez mejo v Italijo. Klatil se je po Notranjskem in Goriškem ter doživljal razne avanture, ki so pač odgovarjale njegovi individualnosti. Včeraj dopoldne pa je vplnil pri posestniku Antonu Novaku v Planini pri Vipavi, kateremu je odnesel 2200 lir (okroglo 22.000 K). Po izvršenem vplumu je prisel v Ljubljano. Tukaj je takoj po svojem prihodu obiskal razne trgovine in si nakupil novo obleko, nov klobuk, nove čevlje, skratka vse potrebno za elegana. Tudi palica ni manjkala, kakor tudi ne stekleničica neizogibnega parfuma. Zvečer okoli pol šeste ure je promenal po Šelenburgovi ulici. Bil je res čeden kavalir in koketno okoli marsikatero devojke se je skrivaj oziral za njim. Očividno mu je to zelo prišlo, kajti promenal je tako dolgo, da je skoro pozabil, da se ima odpeljati k ljubici na Pragersko. Brez sapa je skoraj priletel na kolodvor. Še pravočasno je dospel, in že je hotel stopiti v vlak, ko ga je zagledal nenadoma vestni detektiv ljubljanske policije, in še predno se je elegantni »Tonček« zavedel, je bil že aretiran. Na policiji je nato vse svoje avanture brez pridržka priznal. Izredno pa mu je bilo žal, da je zaradi pisma od »preklete babe«, kakor se je izrazil, moral v zapor.

— Naš atenski poslanik napaden in oropan. Iz Beograda poročajo, da je bil naš poslanik v Atenah Zivojin Balužević na povratku z grada Tota, kjer je bil v avdiciji pri grškem kralju, napaden in oropan.

— Lepaki. Aloma Company nam piše: Dalje časa že opažamo, da se nam trgajo plakati po tablah in reklamnih kioskih ter kvari s tem lično zunanost, na katero poлагamo posebno pažnjo. Izredno močno pa je bila prizadeta »Zveza godbenikov«, katere plakati za I. sinfonični koncert so se na večina prostorih potrgali takoj po nalepljenju. Potom Vašega cenj. lista naprošamo vso javnost, da preprečuje taka vandalstva ter naznani vsakogar ki bi trgjal plakate, nam ali policiji. Vse varnostne organe pa prosimo za posebno pažnjo ponoči.

— Corrigendum. Konec včerajšnje notice »Umazana konkurenca«, pomotoma zablomljena, se glasi pravilno: »najeti za priganjača mariborske oblasti. Ker pa na to polje ne pojdem, pošiljam priložni apel Vam v vednost, da izveste za poklone iz mladinskega tabora.«

— Kot doznavamo iz zanesljivega vira prevzame z novim letom pekarno g. A. Jenkova družabnik znane trdnice V. Bizjak & drug. tvornice kakesov in parne pekarnice v Rogški Slatini. G. Bizjak, čegar podjetje v Rog. Slatini slovi po celi Jugoslaviji, je znan strokovnjak in dobimo s tem dejstvom res prvovrstno, vsem zahtevam odgovarjajočo pekarno v Ljubljani.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

Zakon o državljanstvu.

— Beograd, 11. novembra. (Izv.) Pododbor zakonodajnega odbora je imel sejo, na kateri je razpravljalo o zakonu glede državljanstva. Zakon je bil v načelu sprejet. Spremenjena pa sta člena 17. in 67., ker se je odbor postavil na stališče, da se prizna državljanstvo tudi onim izseljencem, ki so se izselili iz Bosne in Hercegovine za časa avstrijske okupacije. Tem izseljencem se v slučaju prijave prizna naše državljanstvo. Poslanec Sokić je predlagal, da se podaljša opcijski rok za državljanstvo. Tekom prihodnjih sej bo zakon sprejet v podrobnosti.

Češkoslovaška armada mora biti močan jez proti nasprotnikom.

— Prag, 10. novembra. (Izv.) Na današnji ponočni seji je imel minister narodne brambe Udržal daljši ekspozé o nalogah češkoslovaške vojske. Med drugim je posebno naglašal, da mora češkoslovaška republika z ozirom na težaven strateški položaj vzdrževati solidarno in dobro izvežbano armado. Dolžnost Češkoslovaške je, da je za vsak slučaj dobro pripravljena. Mora biti močan jez proti nasprotnikom. Mi moramo z ozirom na eksponirani položaj vzdrževati armado v pravem razmerju z drugimi državami. Dosedaj, kljub temu, da smo zelo eksponirani, uporabljamo za vojaške svrhe samo 15% celokupnih izdatkov. Odločno je zavračal napade nemškega poslanca Jockhla na češkoslovaško armado. Jockhl je predvsem napadel tudi francosko miseljo, s katero je Češkoslovaška v najtesnejših stikih. Minister Udržal je naglašal: S francosko mislijo moramo vzdrževati čim boljše stike, dokler nas Vi, ki ste naši državljani, na ta način napadate. Vi pozabljate državljanske dolžnosti do države. Radi tega moramo mi češkoslovaško armado preobraziti do najpopolnejše stopnje. Kontigent 150.000 mož mora biti uveljavljen.

Orijentska konferenca.

— Pariz, 10. novembra. (Havas). Danes objavljajo, da je Francija odločena odgoditi konferenco v Lausanni do 29. t. m. To je definitivni datum v slučaju, da Anglija k temu privoli.

— Rim, 10. nov. Za pariškega poslanika določeni baron Avezzano je izjavil zastopniku pariškega »Journala«, da je zbog nevarnosti, ki preti na vzhodu, potrebno soglasje. On upa, da naj bi bila zadovoljena Turčija, naravna sovražnica Rusije. Če bi prešla nova vojna, bo Italija zopet na strani Francije.

Francija želi mir v Orijentu.

— Pariz, 10. nov. (Izv.) Na današnji zborniški seji je ministrski predsednik Poincaré imel daljši ekspozé o zunanjih in notranji politiki Francije. Med drugim je zelo obširno govoril o francoski zunanji politiki glede Orijenta. Poincaré je s povdankom naglasil: V politiki glede Orijenta zasleduje Francija edini cilj — cilj mira. Kriza v orijentu še ni končana. Kemalisti so sedaj spremenili svoje nazore, kakor so jih imeli v Mudžaniji za časa pogajanj. Po mojem mnenju je za sestanek konference v Lausani skrajni in poslednji rok. Ta konferenca ima rešiti važna vprašanja. Na konferenco morata biti pozvani Rusija in Bolgarija.

Italijanska podpora Bolgarski

— Rim, 10. novembra. (Izv.) Listi javljajo, da je italijanska vlada odločena se zavzeti za bolgarske zahteve glede svobodnega gospodarskega izhoda na Egejsko morje. Italija stoji na stališču, da morajo zavezništvi nad Turško uveljaviti predvsem zmago Evrope.

Volitve v Zedinjenih državah Severne Amerike.

— Pariz, 10. novembra. (Wolf.) Po poročilu »New York Herald« iz Washingtona bo prihodnji kongres Zedinjenih držav Severne Amerike sestavljen takole: 1.) reprezentacijska zbornica 223 republikancev, 204 demokrati in 1 socialist. Republikaška večina bo znašala torej 11 sedežev. 2.) V senatu imajo republikanci 53 sedežev, demokrati 42 in kmetje 11. Republikaška večina znaša 4 glasove.

— London, 10. nov. (Izv.) Objavljeni so v Washingtonu končni rezultati volitev v kongres. Bela hiša obstoja iz 228 republikancev, 224 demokratov in 1 socialist. Senat tvori 53 republikancev, 42 demokratov in 11 farmarjev.

— London, 10. novembra. (Izv.) Posledica volitev v kongres bo, da se omili določila zakona o prohibiciji. Dovoljena bo prodaja lahkih vin in piva.

Spremembe v italijanski diplomaciji.

— Rim, 10. novembra. (Izv.) Ministrski svet je končno veljavno sklenil važne spremembe v diplomatičnem koru. Baron Avezzano o zavzame mesto grofa Sforze kot poslanik v Parizu. Odstop senatorja Frascattija kot poslanika v Berlinu je bil odobren. Na njegovo mesto je imenovan grof Boscarri, dosedajni guverner otoka Rodosa in bivši večletni poslanik v Atenah. Sedanji poslanik v Londonu marchese Imperiali je premeščen v Tokio. Na njegovo mesto ostopi bivši minister zunanjih zadev della Toretta. Potrjeno je imenovanje nacionalista ing. Gaetanija za italijanskega poslanika v Washingtonu.

Resen položaj v Orijentu.

— London, 10. novembra. (Izv.) V vladnih krogih, posebno na Downing Streetu, presoja položaj v bližnjem Orijentu za zelo kritičen. Vojno ministrstvo je razmišljalo o strokovnjaki o vseh morebitnih eventualnostih. Za danes ob 10. dopoldne je sklicana seja kabineta. Britanski tisk naglašja potrebo skupnega nastopa Francije in Italije. Londonski listi izražajo začudenje nad postopanjem Poincaréja. Poincaréjev nastop je Angliji zelo neprijeten. Poincaré je v zadnjem svojem govoru označil mimogrede, da Francija nikdar ne bo privoila v to, da bi si Anglija ustvarila v Dardanelah drugi Gibraltar.

Borzna poročila.

Krona v Curihu 2.2375.
— Curih, 11. novembra. (Izv.) Današnja predborza: Zagreb 2.2375, Berlin 0.0675, London 24.395, Milan 24.—, Prag 17.30, Budimpešta 0.23, Pariz 35.—, New York 5.47.
— Curih, 10. novembra. (Direktno.) Zagreb 2.25, Berlin 0.07, Dunaj 0.0674, Prag 17.40, Milan 23.60, Pariz 35.09, London 24.41, New York 5.475.
— Trst, 10. novembra. Zagreb 9.40, Prag 74.60, Pariz 151.50, London 103.—, New York 23.10, Curih 423.—.
— Prag, 10. novembra. Beograd 51.125, Berlin 0.415, Milan 134.75, London 141.—, New York 3565, Curih 577.60.

POIZVEDBE.

— Izgubila sta se dne 10. t. m. popoldne med 3. in 4. uro dva bankovca po 10 dinarjev od Kolodvorske ulice do hotela Unarin. Odda naj se v upravi Slov. Naroda.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSILMEK.
Odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Continental gumene pete

so cenejše nego koža, ker so trajnejše. Tej prednosti so pristeli tudi zdravstveni razlogi, ker hoja postane lahka in ugodna, pa se s tem čuvajo noge in živci. Poskusite ali zahtevajte samo »CONTINENTAL« gumene pete so tako dobre

kakor tudi
»CONTINENTAL« game
za avtomobile.

Continental
Zastopstvo za Viktor Botičec, Poljanska c. 5.

Katera dama

bi potrebovala šiviljo na dom, in sicer za večerne ure. Naslov pove upravnika Slov. Naroda. 9646

Dijak

se sprejme na stanovanje eventualno tudi na hrano. Več pove upravnika Slov. Naroda. 9647

Stavbena parcela

v sredini mesta se proda. Naslov pove upravnika Slov. Naroda. 9667

Meblovano sobo

iščeta inteligentna zakonca. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Solidnost 9664«.

Ženitna ponudba!

Privatni uradnik z letno plačo K 72.000, s pravico do pokojnine, s trgovsko izobrazbo, v najlepših letih, dober značaj, išče v svrhu ženitbe znanja s simpatično dekl. ki ji vdovo brez otrok do 35 let staro, katere ima kako obri v mestu ali na deželi. Prednost imajo samostojne žiljve s svojim stanovanjem in opravlo. Dopisi s sliko, katere se vije, na upravo Slov. Naroda pod »Varčnost in značajnost 9618«.

Zamenjam stanovanje

bodisi v Rožni dolini ali kjerkoli. Plačam dotičnemu enoletno najemnino iz. Nova vas 48 I. Skerjanc. 9610

Živinska pesa

se proda v večji in manjši množini. Poižve se v upravi graščine na Kodelevem. 9637

2 lepa voza

(zapravljenika) vsak z dvema sedežema, elegantna doprsna konjska oprema in velik potovalni kovčeg iz usnja po ceni na prodaj. Naslov pove upravnika Slov. Naroda. 9634

Prostovoljna dražba

pohištva 13. t. m. dopoldne, Ambrožev trg 3, III. nadst. 9641

Potnika

za vso Kraljevino SHS sprejmemo. Ponudbe pod »Provizija 9643« na upravo Slov. Naroda.

Zdrav mladenič želi dostavljati v svojo zabavo z gospodičnami, ki imajo vselej do korespondence. Po neja ženitev ni izključena. Dopisi pod »Mladost«, pošiljo le-teče, Kianj. 9655

Mesečna soba

s posebnim vzhodom se odda solidni osebi. Ponudbe pod »Mesečna soba X 9625« na upr. Slov. Naroda.

V nedeljo 12. t. m.

vsil na »martinovo gosko« pri Peklaju v Vodmat, Društvena ul. 61, kjer je preskrbljeno za izborni pijačo, nuzla in gorka jedila. Dobro domače klobase vsak dan! 9628

Ročni stroj za žlebljenje lesa

(Stemmmaschine) proda Pavel Nikolajevič, Ljubljana VII, Kamniška ul. 186. 9631

Gospodična

se sreje na stanovanje. Naslov pove upravnika Slov. Naroda. 9663

Proda se

popolnoma nov damski plašč in posteljni preproga. Naslov pove upravnika Slov. Naroda. 9630

Poslovodja

obenem potnik se sprejme. Nastop takoj Plača po pogovoru. Ponudbe na »Prvo lužnjačarsko vinarsko zadrujo r. z. o. o. z. v Celju. 9656

Državna uradnica

želi primerne službe za popotniške ure. Ponudbe pod »Vestna 9665« na upravo Slov. Naroda.

Jšče se postrežnica

za dopoldne. Hrana in plača dohva. Ogrniti se takoj na Mesini trg 6, II. 9629

Žensko kolo

zelo dobro ohranjeno, se proda. Na ogled: Emonska c. 10. 9654

Stroji za obdelovanje lesa. --- Turbine. --- Transmisije. --- Armature in sesalke. --- Zvonovi.

Strojne tovarne in livarne d. d. :::: LJUBLJANA**Pozor!**

No zamudite ugodne prilike, ogledajte si cene. Prodajem po zlatih zlatih cenah vse vrste masljarne blage, dokler traja zaloga

Ivan Ras, Ljubljana VII, Šiška.

Martinova

se praznuje slovesno v nedeljo. Na razpolago goske, pečene, riževe, jetrne in druge klobase. Izborna vina. Cene nizke.

Gostilna pri „KORLNU“, Spodnja Šiška poleg SP „Ilirija“

9633

Trgovski lokali in skladišča takoj na razpolago

kupcu dvonadstropne hiše s staro vpeljano trgovino v sredini mesta na zelo prometni točki. Lokali bi bili razven špecerije pripravi posebno za trgovino z manufakturo, železnino, usnjem in mesarijo. Ponudbe pod **SIGURNA EKZISTENCA** na An. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 9659

Gosposko posestvo

na Spodnjem Stajerskem, poprej vknjiženo v deželni desk, približno 56 ha gozda, 48 hektarjev njiv in travnikov, se prodaja. Na posestvu, ki leži lepo arondirano ob okrajni cesti, 5 minut od malega mesta in 10 minut od kolodvora, stoji lepo gosposko poslopje z nekoliko oddaljenimi gospodarskimi poslopji ter z vrhom in sadonosnikom, pristava, tri najemniška poslopja in gostilna. Zemljišče je prvovrstno, del gozda je za poskanje; na razpolago je tudi vodna moč približno 20 konjskih sil, ki se da lahko izrabiti. — Morebitni interesi naj se obrnejo na Dr. E. Schwarz, lekarnarja v Ljutomeru.

Na prodaj je:

DYNAMO-STROJ za istomerni tok 4,5 kw; dalje AKUMULATORSKA BATERIJA, oboje se lahko ogleda v obratu. Proda se tudi MOTOR ZA VRTILNI TOK 22 kw 380 V, MOTOR ZA VRTILNI TOK 3,3 kw V.

Pejasa d. daje „ELEKTARNA“ v Škofji Loki. 9648

Močne trpežne bakrene kotle vseh vrst s širokimi kapami, izdelane samo

kotlarska zadruga

v Ljubljani, Kolodvorska ul. št. 23. Gosti domači izdelki. Stalna zaloga! Nizke cene!

Sprejemajo vsa v to stroko spadajoča popravila.

Po preosnovitvi in spopolnjenju obratuje tvornica kuvert**FRAN MULEC & drug**

od sedaj naprej na Vožarskem potu št. 1. (v gal Karlevo ceste) ter se priporoča za dobavo vseh vrst kuvert.

Zahvala.

Zahvaljujemo se tem potom vsem, kateri so mojo soprogo oziroma hčer in mamico, gospo

Angelo Jelenec roj. Gimpel

tolazili za časa bolezni in spremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se posebno g. zdravniku dr. Benediku, gđc. učiteljici Jeraj, preč. duhovščini, sorodnikom, pevcem iz Gorij, gasilnemu društvu iz Bleda, tovarniškim delavcem, darovateljem vencev itd.

Anton Jelenec, tovarnar, Marija Gimpel, posestnica. Anica in Zvonko, otroka.

Zahvala.

Prisrčno se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki so spremili mojega nenadomestljivega in ljubljenelega gospoda

Ignaca Kozjeka

trgovca in posredovalca

na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 10. novembra 1922.

Ostala žalujoča Mici.**2 hiši**

ugodno na prodaj. Ena enodružinska nova, visoko-prtična, še ne popolnoma izgotovljena, z veliko svetlo kletjo, verando, balkonom in vsemi pritlikinami z več sobami in vrhom v mestu ob južni železnici, v prav lepi solčni legi, novo izgotovljena za 900 000 kron, še ne izgotovljena ceneje.

Ena 6-stanovanjska hiša enonadstropna, skoro nova, z vel. vrhom, v periferiji mesta za 700 000 kron. V vsaki hiši se dobi v enem mesecu stanovanje. Polzve se na Vodmatskem trgu 7, Ljubljana. 9642

UMETNO MIZARSTVO**PAVEL NIKOLAJEVIČ in DRUG d. z o. z.**

Ljubljana VII, Kamniška ulica 186

Izdoluje pisalne mize z ameriško zatvoro ali brez nje, spalne sobe iz masljarne lesa, po zmernih cenah. Za solidno delo jamči in se priporoča za cenjena naročila. 9632

Strojnik

z daljšo prakso, zanesljiv, se potrebuje takoj za novo parno žago. Ponudbe z navedbo razmer na Kulovec Co. Straža, Dolenjsko. — Stanovanje s kuhinjo na zagi. 9614

Sprejme se brezplačno

na stanovanje osmošolca ali visokošolca, ki bi dajal instrukcije dijaku III. I. učiteljskega. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 9636

Mlad fant

od 15—16 let se sprejme za pečenje kofanja. Imeti mora stariše v Ljubljani. Vprašati od 11. naprej na stojnici na Kongresnem trgu — nasproti kavarni „Zvezda“. 9641

Jšče se družabnik

za meščno trgovino v prometnem trgu na Gorenjskem. Lepi, opremljeni trgovinski prostori na razpolago. Ponudbe pod „Družabnik 9645“ na upravo Slov. Naroda. 9645

Obvestilo.

Cenjenemu občinstvu se naznanja, da se bodo odslej prodajali šokski zvezki v korist podpornemu društvu slepih tudi v trafiki A. Pleško, Sv. Petra cesta 8. — Prijatelji slepih, kupujte jih!

Prehove hlode

kupim od 35 cm debeline naprej za takojšnjo dobavo. Ponudbe na P. Hirsberger, lesna trgovina, Celje. 9635

Deklica

Amerikanka, stara 14 let, večja angleščine, češčine in nemščine, želi priti v rodino za poučevanje otrok. Ponudbe na Fran Bitenc, Vižmarje, pri St. Vili pri Ljubljani. 9678

Konj

Črn, lep, visok, dober tekač, zanesljiv, zelo pohleven in eleganten, napoli kriva KOČJA, prvovrstno delo, na prodaj. Naslov pove uprava Slov. Nar. 9631

Čreva

za kranjske, krvave in jetrne klobase in drugo, najboljša kakovosti in po najnižjih cenah, ima vedno v zalogi

Josip Bergman,

Ljubljana, Poljanska cesta 85.

Pozor, trgovci!

Za sestavo bilana, ureditev trgovskih knjig in računov ter druga podobna dela se priporoča perfektni knjigovodja-bilancist. Gre tudi na deželo. Ponudbe pod „Bilancist 9652“ na upravo Slov. Naroda. 9652

Potnikom

ki potujejo po vsej Jugoslaviji, se sudi priključiti, sprejeti se poleg svojega lep predmet proti primerni proviziji. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9577

Spalnica

in razno pohištvo, ura na nihalo s tremi utežmi, moška zimna suknja se prodaja Sela 41—1, desno. 9583

Zobotrebce

le naravnost od izdelovalcev stalno kupuje Schlesinger, Zagreb, Pieradovičeva ul. 12. Prosi vzorce z navedbo cene.

Gaspodična

z real. šolo želi — mesta za kontorno meč uli v trgovino za blagajničarico — Naslov pove uprava Slov. Nar. 9627

V zakup se vzame

dobro idola gostilna, bodisi na deželi ali v mestu, tudi z mesarijo. Ponudbe na F. Vogrinec, Celje, Zavodna 27. 9683

Kupim les

smrekovo in jelčino okroglino, nepolnoma zdrava in suha debela od 150 m dolžine navzgor, v sredi prerez od 15 cm navzgor, po možnosti oblijena. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „Smrekova okroglina 9670“.

Proda se decimalna tehnica

za 50 kg z utežmi, dobro ohranjena. Naslov se izve na Blewaisovi cesti 16 II d 9674

Bukova drva

pol suha in sveža, več a množina vagonov, se prodaja po nizki ceni. Polzve se: Anton Petrič, lesni trgovec, Kandija pri Novem mestu. 9675

Išče se nočni čuvaj

Naslov pove uprava Sloven. Naroda. 9686

Išče se v Ribnici na Dolenjskem soba

s kuhinjo, cena in navadna, prazna, v najem. Pismo ponudbo pod „Ribnica 1922—9603“ na upravo Slovenske Naroda. 9603

Kostanjev les

vagonske množine kupi J. Pogačnik, Ljubljana, Dalmatinova ulica 1.

Tovarna na deželi išče knjigovodjo - bilancista

prvovrstno moč z dobrimi referencami. Stanovanje prosto. Nastop takoj. Obširne ponudbe po možnosti s sliko, pod „Zaupno mesto 9680“ na upr. Slov. Naroda.

Prima banaske prašice špeharje imam vedno v zalogi.

Vsako soboto in nedeljo sveže domače jetrne, krvave in mezene klobase.

Vina dolenjska in štajerska prvovrstna.

Za obilno udeležbo se priporoča

Joško Jebačin, Dolenjska cesta.

9662

KNJIGOVODJA

z dobrimi referencami se takoj sprejme pri tvrdki R. Stermecki, Celje.

MARASKINO MORPURGO

Čašica tega delikatnega likerja je nepopisen užitek! Priporočamo:

COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane likerje, šganja, ekstrakcije in sirupe. PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA DESTILACIJA

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

Naznanilo.

Naznanim vljudno, da do preselitve v novi lokal, Šelenburgova ulica 1, sprejemam vsa naročila za čevlje po meri in popravila vsake vrste, ako ravno čevlji niso pri meni kupljeni ali izdelani, v provizoričnih prostorih, to je POLJANSKI NASIP 40 II. nadstr. (stara cukrarna), kjer se nahajam z delavnico in zalogo čevljev.

Franc Szantner Ljubljana,

Specijalist za ortopedična in anatomska obuvila in trgovec s čevlji.

Naznanilo fuzije.

Podpisana upravna sveta Slovenske eskomptne banke in Trgovske banke d. d. v Ljubljani naznanjata, da sta se združila oba zavoda valed soglasnih sklepov izrednega občnega zbora z dne 20. maja 1922 ter bodeta odslej vodila posle pod tvrdko

Trgovska banka

Novi zavod razpolaga z delniško glavnico K 60.000.000.—

in precejšnjimi rezervami ter bode mogel ustreči zahtevam svoje cenj. klijentele najkulantneje.

Prosimo, da ohranite do sedaj naklonjeno zaupanje tudi novemu zavodu in beležimo

Upravni svet Slovenske eskomptne banke.

Upravni svet Trgovske banke d. d. v Ljubljani.

Dr. Ing. Miroslav Rasal

oblastveno poverljeni stavbni inženir in mestni stavbenik
Ljubljana, Gradjske St. 13.

Stavbno podjetje in tehniška risarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo in vsakovrstne visoke stavbe.

Zvrstitev. — Projektiranje.

Bukova drva

vagonske množine, kakor tudi rezana in na dom postavljena dobavlja Lesna družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Komptoirist

se sprejme. Popolnoma zmožen slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika v govoru in pisavi, strojske, stenografije ter knjigovodstva. Plača po dogovoru. Ponudbe s prepišom pošlji na tovarno GATEJ & C. Celje.

Fran Rožanc

strojno mizarstvo
v Predvoru nad Kranjem

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela za stavbe. Izdeluje tudi umetne mlinke izdelke.

Proda

se takoj po nizkih cenah:

1 motor za vrtilni tok 190 volt, 50 perijod, 19 k.s.
1 dinamo za enosmerni tok za galvaniziranje 4 volt 35 amp. 0-35 k.s.
3 stroji za brušenje in poliranje (Schleif und Polier maschinen) dolgost osi 1-10m
1 stroj za rezanje slame (Hackselmaschine) na moč
1 avto „DION POTO“, 1 Pošmaget s 4 cilindri.
Vprašanja prosimo na tovarno „CINAL“ Celje.

Soba

s pohištvo ali brez pohištva se išče za takoj ali za december. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „December 954“.

Išče se carinski tarifer

dobro verziran v tarifrarnju blaga. Ponudbe na Brodnjak & Benedikt, carinska špedicija v Čakovcu. 9581

Proda se niiva

2 orala (loha) velika po Din. 10 kvadr. meter, oddaljena četrt ure od mesta Tam se proda tudi 60 kvadr. metrov rnkovih drv. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9557

Za distingviranega veleposesnika

ki semterija pride v mesto, iščem dobro meblvano sobo in plačam prav dobro. Ponudbe na Viktor Fritsch tu, Gradjske St. III. I. 9536

Drva in oglje

na vagone se kupi. — Naslov pove upr. Slov. Naroda. 9612

Kot knjigovodja

želim vstopiti v večje trgovsko ali industrijsko podjetje. Ponudbe pod „Trgovski akademik 9604“ na upravo Sloven. Naroda. 9604

Mesto gospodinjne

išče vdova brez otrok, izobražena v trgovini in gospodinjstvu. Gre najraje h kakemu samostojnemu gospodu. Na razpolago tudi kavčija Plača postranska stvar. Pismene ponudbe pošno ležeče „F. T. 190“, Ljubljana. 9556

Vreče za oglje

kupim. Srebotnjak, Ljubljana, Kolodverska ulica 31. 9613

Stanovanje

z dvema ali eno sobo in kuhinjo se išče za takoj v Ljubljani ali bližnji okolici mesta. Plačam stanovanju primerno tudi do 2000 K mesečno. Ponudbe pod „Stanovanje 2000 K 9591“ na upr. Slov. Naroda.

Občina Okolica Celje razpisuje službo pomožnega uradnika.

Refektantje naj vložijo lastnoročno pisane prošnje, opremljene s pričevall o dosedanjem službovanju in zahtevano plačo do 30. novembra 1922 pri podpisnem županstvu. — Nastop službe čimprej.

Županstvo Okolica Celje, 8. nov. 1922

Župan: VALENTIN HRASTNIK.

Išče se boljše gospodična

koj sestanovnika za takoj ali s 1. dec. Naslov pove uprava Slov. Nar. 9510

Proda se

malo rabljen dežni plašč za gospoda srednje velikosti za 2000 K. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9609

Lepo črno istrsko in brvatsko brinje

se dobi po najnižji ceni pri Mihaelu Omatinu v Višnji gori. 9534

Pečatne znamke

(Prägedruck-Siegelmarken) dobro gumirane v vseh barvah in najfinije izvršitvi izdeluje najhitreje Tvorinica pečatnih znamk, štampar in pečatov

Anton Černe, graver

v Ljubljani, Dvorni trg 1. Katalogi franco! 9525

Redka prilika!

Lična NIŠA, pripravna za vsako obrt, z nekaj zemlje, tik rudnika v Trbovljah, se ugodno proda. Poizve se pri Mihael Cestniku, Loke 29, pošta Trbovlje. 9497

Kupi se takoj enonadstropna hiša

ali prtilično poslopje, obsegajoče najmanj 130—150 kvadr. metrov in še zraven omenjenih poslopih okoli 200 kvadr. metrov stavbenega prostora, če mogoče na periferiji Ljubljane. Ponudbe na An. in reklamni zavod APOLLO, Stari trg 19—II. 9617

Opekarski stroji

in kompletne opreme za oprejanje, tiskanje glavnih izdelkov in izdelavo

Ramolemni stroji

Transportne in razkladalne naprave za tovare in materialne blago

Železni, škripci, vitli za rudnike (Förderhaspel)

Opne za rjavega in kovinskega lija

Opne za steklarice

LUDWIG HINTERSCHWEIGER & Co

MASCHINENFABRIK und ZISCHENHIESSEN G. m. b. H.

LICH TENEGG bei WELS. O. Ö.

1 ali 2 meblovani sobi

se išče za takoj ali s 1. decembrom v središču mesta proti dobri nagradi. Resne ponudbe pod „Mako 9597“ na upravo Slov. Naroda.

Prtilična hiša

z vrhom, pol ure od Ljubljane, se proda po ugodni ceni. Poizve se pri g. Adolfr Praček, Sv. Petra cesta 43 v Ljubljani. 9600

Trgovski lokal

ali prostor za delavnico se išče takoj ali za 1. december, proti nagradi. Resne ponudbe pod „Madra 9598“ na upravo Slov. Naroda.

Proda se

po jako nizki ceni še dobro ohranjene stvari in sicer: stružnica, krožna žaga, parni kotli, vse zelo pripravno za majno mizarstvo kje na deželi. Naslov pod št. 1500, p. št. no. ležeče, Kranj. 9610

Proda se hiša v Mariboru in stavbni parceli

v Ljubljani (Tobačna ulica). Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9413

Proda se

dvokolesen ročni voz, velika štelaža s predali za trgovno, nekaj malih stelaž, železni kotli (100 l), dve železni stojali za sušenje ter velika železna dvojna vrata. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 9565

Bukova drva

za kurjavo prodaja na vagone Janko Klemenčič, Rečica-Bled. 9476

Gospodična

izobražena, z večletno trg. pravo, večja vseh domačih del, dobra gospodinja, želi mesta k starejšemu gospodu. Gre tudi k samotni dami. Naslov takoj ali pozneje. Ponudbe pod „M. T. 9530“ na upr. Slov. Naroda. 9530

Lepa stavbna parcela

pod Tivolijem v Ljubljani se radi preseljuje zelo ugodno proda. Vpraša se pri lastniku Sv. Prelihu, Vrhovčeva ul. 9.—I.

Proda se

prtilična hiša z vrhom v bližini mesta. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 9578

Gozdni logar

za gozd v bližini Zagreba dobi takoslužbo pri d. d. Croatia, Ljubljana, Gorišpovelska cesta 2. 9550

Mlad inozemec

išče lepo sobo. Ponudbe pod „Sam 9559“ na upr. Slov. Naroda. 9559

Sprejemem takoj

izurjenega delavca za emajlirano posodo. Plača jako dobra. Mile Alevič so larski trgovec, Skopje. 9162

Elektromotor

ponočno nov. 300 voltov, 2.2 KW, 1300 obrač. Fabr. Konz. Ty e K 3. št. 49.507, dalec pogonski odpor št. 23.40 Tyne A. G. 1, 300 voltov in garnitura tračnic z vijaki, vse novo. se prod. Natančneje pove uprava Sl. Nar. 9555

Parna lokomobila

na pritiske 10 atmosfer, s 25 efektv. konjskimi silami, izdelci tovarne Hofherr-Schranz iz letnika 1916, še malo rabljena, se zbog preuredne vodnih naprav takoj proda za 70.000 Din. Interesentom je naslov na razpolago pri upr. Slov. Naroda. 9572

Prodajam posestvo

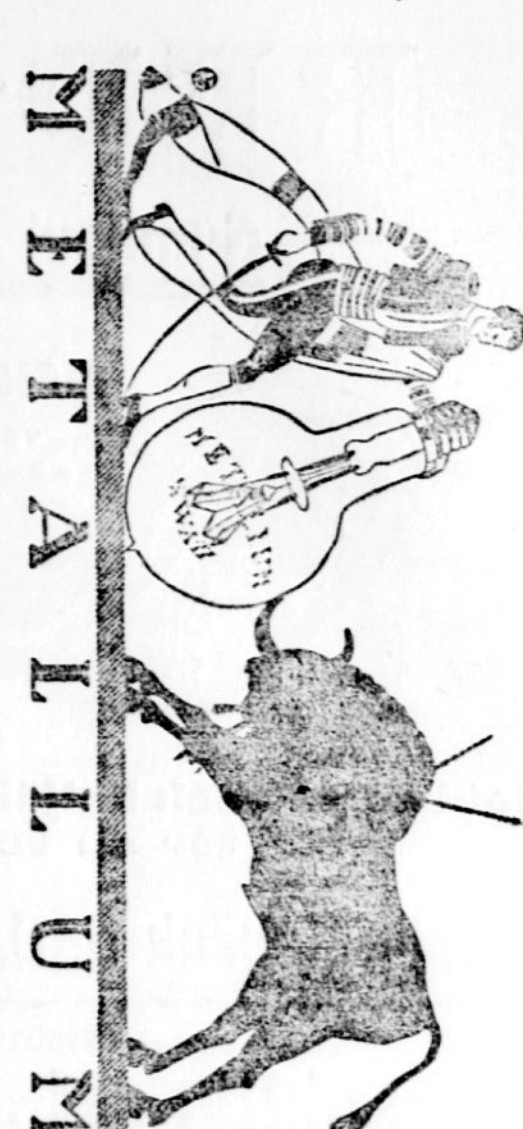
v Rajhenburgu (njiva, travnik, pašnik in gozd) v površini od 12 in pol or. Hise ni. Po redovalci izključeni. Vre pove Juraj Čenau, Zagreb, Ribnjak 12

Soba

meblirana, s posebnim vhodom v sredi mesta, se išče za mirnega gospoda. Ponudbe je takoj nasloviti na upravo Slov. Naroda pod št. „Soba 9502“.

Takoj se proda lepa velika trgovska hiša

z lepim nadstropnim poslopjem na lepem, zelo prometnem kraju na deželi brez konkurence, za 350.000 Din. Ponudbe pod „Redka prilika 9436“ na upr. Slov. Naroda 9436

Sprejme se deklica

14—17 let stara, za lahka opravila, v gostilno, najraje z dežele. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9533

PIANINO

dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe z navedbo cene in točnim opisom pod „Pianino 9556“ na upr. Slovenskega Naroda. 9556

zvršnem ugleševanja ter popravlja glasovirje in harmonijev specialno strokovno, točno in ceno.

Naznanilo.

Genj. občinstvu, zlasti čevljarim mojim naznanjam, da otvorim z 8. novembrom t. l. trgovino z usnjem in čevljarstvom potrebščinami v Ljubljani, Sodna ul. št. 4. Vljudo se priporočam

Marija Ravnikar.

Poziv

na subskripciju dionica novoosnovane Zadrúžne banke dioničarsko društvo u Bijeljini.

Osnovna dionička glavica iznosi Din 1.000.000—, razdijeljenih u 10.000 komada dionica po Din 100—, koje glase na ime i koje se izlažu javnoj subskripciji, a izdavaće se u komadima po 1, po 5, po 10 i po 25 dionica ujedno.

Ovu osnovnu glavnicu može upravni odbor uz privolu državne oblasti, bez daljnega pitanja i sporazuma glavne skupštine dioničara povisiti na Din 3.000.000— izdajanjem daljnjih 20.000 komada akcija po Din 100— u 8 emisija po 2.500 dionica.

Upisane dionice imadu se odmah kod upisa u punoj svojoj vrednosti najjednom uplatiti. Osim toga, ima se pri upisu i uplati dionica uplatiti još i iznos od Din 10— po svakoj upisanoj dionici za osnivačke troškove.

Sve uplate potvrđivaće se po odredjenim nplatnim mestima — u Sloveniji kod

Zadrúžne gospodarske banke d. d. u Ljubljani

sa privremenim potvrđama u ime društvene firme

do 15. Decembra 1922.

Stalne dionice izdaće se uz zamjenu privremenih potvrda.

U BIJEJINI, dne 1. Oktobra 1922.

Upravni odbor.

Jadranska banka - Beograd.

Delniška glavica: Din 60.000.000.- Rezerva: Din 30.000.000.-

Podružnice:

Bled, Caviat, Celje, Dubrovnik, Hercegnovi, Jolsa, Jesenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Trilj, Zagreb.

Amerikanski oddelek. Naslov za brzojave: Jadranska.

Afilirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82, New-York City.
Banko Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antefogasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Zahtevajte „MEDICINAL KONJAK“ z znamko „ALKO — modri križec“ in najfinejše krem likerje! „ALKO“, LJUBLJANA, KOLIZEJ.

BERSON

Dobi se po vseh boljših trgovinah z usnjem ter na veliko pri:

Berson-Kaučuk d. d., Zagreb, Wilsonov trg št. 7.

Priporoča se

preoblikovalnica klobukov
za dame in gospode
Barborič-Zauršan
LJUBLJANA, Mesni trg št. 7

**Velezaloga elektromotorjev, di-
namo strojev — po znatno zni-
žanih cenah!**

Vojnovič & Cie., Ljubljana

**Pristne
kranjske klobase**

iz garant. samo svinjskega mesa, izdeluje in razpošilja v vsaki množini staro renomirana tvrdka

M. Urbas, Ljubljana, Slomškova ulica 13.
Poleg mestne elektrarne.

Polnojarmenik
(Vollgatter), žagne naprave in stroje za obde-
lovanje lesa vsake vrste, najnovejše konstruk-
cije, dobavi takoj po najnižjih cenah z jugoslo-
vanskega skladišča.
WELKERWERKE, WIEN XIII.
Bretenseerstrasse 56. 8008

Jugoslovanska banka d. d.

menjalnica v Ljubljani
Kolodvorska ulica št. 26.

Deln. glavn. K 200.000.000. Rezerve K 50.000.000

Centrala v Osijeku.

Podružnice: Beograd, Brod na Savi, Crikvenica, Karlovac, Novi Sad, Osijek, Subotica, Varaždin, Vukovar, Zagreb, New York.

Kupuje in prodaja devize in valute najkulantneje. — Obreštuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri. Telefon št. 583.

Državni uradnik
Išče pisarniškega dela na dom. Ponudbe pod „Delo 9507“ na upravo Slov. Naroda. 9507

Divjačino

n. pr. srne, zajce, fazane, jerebice, divje rabe, sloke itd. v vsakem času po naj-
boljših cenah kupuje E. VAJDA, vele-
govina z divjačino in perotino, Ca-
povec, Medjimurje. Brzjavni naslov
Vajpa Capovec. Interurb. tel. 59.

Priporoča se 9186

Ivan Magdič

krojač

Ljubljana, Gladiška ulica 7.

Ivan Kacin

Via Carlo Favetti 8 — Gorica.
prva slov. izdelovalnica harmonijev po
amerikanskem sistemu. Izdeluje in po-
pravlja harmonije, kavarje, orgle. V
zalogi izdelani harmoniji od 1000 Lir
naprej, violine, klavirji, strune in vse
potrebščine za instrumente. Zahtevajte
cenik! Oddaja tudi na obroke. 9481

„LA SERBIN“ Dr. Jakšičeve
liječi kijavico za 24 sata, štiti organi-
zam od zaraznih bolezni, koje se zra-
kom (prašnom) dobiju kao i kijavicu,
katara nasa, bronhitis, influenca, pre-
hladu, grizu i t. d. Svaka njegova kap
je ljekovita. Dobiva se u svima ljekar-
nama i drogerijama

Laboratorium

Dra Angelića Jakšića,
Beograd, Frankepanova ul. 14.

BLUZE

spodnja krila, predpasniki,
stezniki

naiceneje pri:

A. ŠINKOVIC nasl.
K. Soss

Ljubljana, Mesni trg 19.

Prevzemam

avtomobile,
motorje in
kolesa,

v popravilo, poniknanje in la-
kiranje po najnižjih cenah.

Prva mehanična delavnica

F. Floriančič,
Ljubljana,

Selenburgova ulica št. 6.

V sakovrstne
obleke ke-
mično čistim
in barva v
vseh nian-
sah tovar-
na:

Jos. Reich, Ljubljana.

Sprejemališče:
Selenburgova ulica št. 4.

Podružnice:
Maribor, Zagreb, Kočevje,
Novo mesto.

ADRIA TEA
NAJBOLJI

DOBI SE
POVSOD

GLAVNA
ZALOGA
F. ŠIBENIK-LJUBLJANA

Razno perilo
za dame, gospode in de-
sopriporoča tvrdka

A. & E. Skaberné Ljubljana
Mesni trg 10

Drva

oddajam vsako množino. Rezanje drv z
motornim obratom. Ludvik Ilrišič, na
Fiškovcu za prej. brig. vojašnice. 8759

Klavirje

uglašuje in popravlja
solidno in točno

ter gre tudi na
deželo.

Feliks Povše Ljubljana
Tržaška c. 45

**Prva jugoslov. barvarija,
krznarstvo in strojarnica**
P. Semko, Ljubljana, Glince 230
le otvorila delavnico in prodajalno v
Križevniški ul. 7.

**Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica**

IVAN BRICELJ, Dunajska c. 19,

se priporoča. Izvrtitev točna, cene
zmerne. 1001

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 8.

Krovec, stavbnik, galanterijski in okrasni klepar

Instalacija vodovodov.

Naprava strojev. Kapališke in klesane napr.

Izdelovanje posod iz pločevine za fir-

me, barvo, lak in med vsake velikosti

kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Trgovina z železnino

„pri Zlati lopati“

Eriavec & Turk

(prej Hammerschmidt)

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

nasproti križevniški cerkvi.

Zaloga cementa in karbida.

Anton Steiner
mesni tesarski mojster
v Ljubljani

prevzame vsakovrstna tesarska dela,

kakor strešne stole, kupole, stolpe, mo-

stove, vrtnice itd. Parna žaga z

vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

Strešno lepenko prvovrsto

Kontinental, (Kontinentalboderpappe)

Lesni cement,

Grosol, najbolje sredstvo za ma-

zanie lepenke dobavlja v

vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh, Ljubljana,

Gradaška ulica 22. Telef. 513.

KOLESA

Vam prenovi in strokovno shrani

preko zime

ob malenkostni pristojbini tvrdka

J. GOREC, Gosposvetska cesta 14

Marija Rogelj, trgovka
Ljubljana, Sv. Petra c. 38

vliudno naznanja slav. občinstvu, da ima v zaogi večjo izbiro moških in ženskih
blagov (štolov), raznega barhenta, vrtnje in spodnje obleke domačega izdelka
in opreme za neveste.

Cene nizke.

Cene nizke.

Dražba desk in tramovja

od tribun vsak ponedeljek na
sokolskem zletišču.

Prva dražba v ponedeljek dne 13. no-
vembra ob 9. uri zjutraj.

9590

POZOR! Najceneje nudi svojo bogato iz-
biro klobukov in čepic vsah vrst

Modni salon
Stuchly-Maške
Ljubljana,
— Zidovska ulica 3. —

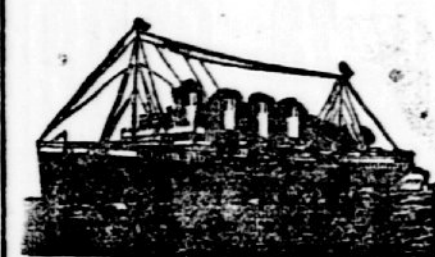
Popravila se sprejemajo!

Žalni
klobuki
vedno v
zalogi.

Cie. Gle. Transatlantique

Francoska linija.

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

VOZNE LISTKE in tozadevna pojas-
nila za to progo daje

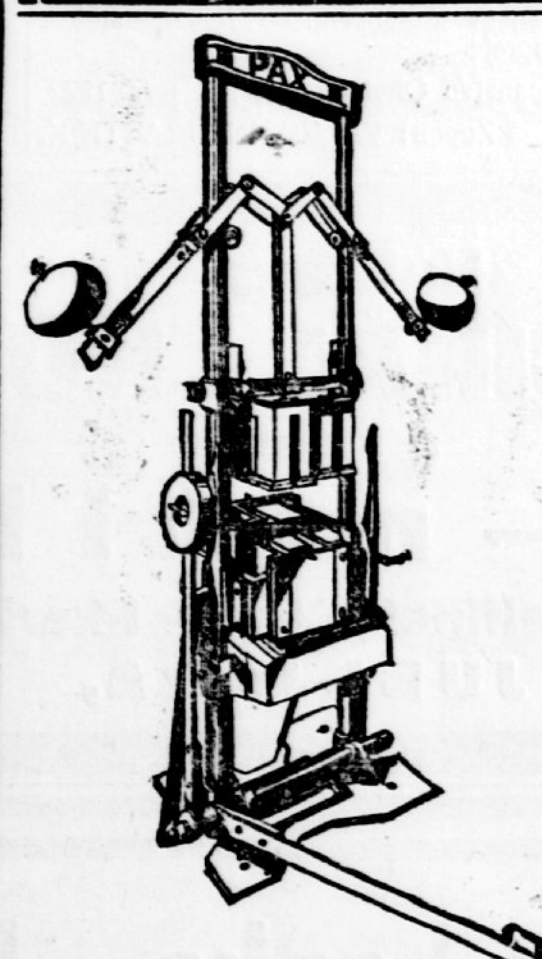
Ivan Kraker, zastopnik
Ljubljana, Kolodvorska ulica 41. 3800

Največji davki

katere plačate Vam nastanejo, ako ne gle-
date na to, kje nakupujete, zgubite
denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti.
Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke
H. Suttner, (metnik Henri Maire), Ljubljana
št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne
znamke „IKO“ iz lastne tvornice v Svici, kakor tudi
druge dobre žepne ure, zapestne, svetilne in stenske
ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno oro-
dje, kristna in birmska darila ter vso drugo zlatnino in
srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje,
nože, brižve, lasesstrižine in brivske stroje, steklorezce,
doze za tobak, svačnice in smotke, nažigalce in denar-
nice kupite dobro in ceno pri tvrdki:

H. SUTTNER, (metnik Henri Maire), Ljubljana št. 3.

Pax

stroj za izdelovanje be-
tonastih polnih in otilih
kamenov

Najnovejša gradnja.
Izdeluje vse elemente
načina gradnje

„Pax“

oblastveno varovano.

Iščajo se okrajni za-
stopniki.

Edino prodajo ima

Baumaschinen- und Materialien-Vertriebs
G. m. b. H.

Telegram: Baumag-Intersdorf.

Intersdorf b. Wien.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanovljena 1900.
Delniška glavica in rezervni
zakladi cca K 150.000.000.—.

Čekovni račun: št.
10.509.
Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana.
Tel. št. 261 in 413.

Se priporoča za
vse v bančne
stroške spadajoče
posle.

Obreštuje
vloge naj-
ugodnejše.

Prodaja
srečke raz-
redne lote-
rije.

Podružnice:
Brezica, Celje, Gorica, Kranj, Mari-
bor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sara-
jevo, Split, Trst.

GOSPODARSTVO.

Pogoji za ureditev prometa v območju Direkcije državnih železnic v Zagrebu.

Iz železniških krogov. (Konec.)

Tu se moramo zopet povrniti k gorjenji navedbi, da vsled pomanjkanja strojev stoji pošiljke na prehodnih postajah najmanj 21 ur, lokalne pošiljke pa radi prenapolnjenja postaje najmanj 27 ur. L. 1913 je ta postaneek znašal največ 4 oziroma 24 ur. Tako je L. 1913 stalo v postaji naenkrat največ 235 voz. Danes pa stoji najmanj 1029 vagonov. K temu moramo še naštet garniture brzih in osebnih vlakov, ker je Zagreb d. k. — L. 1913 le prehodna — danes končna oz. izhodna postaja teh vlakov.

Vsled zgoraj navedenih dejstev je zagrebška direkcija primorana neprestano lavirati s prometnimi omejitvami tako, da so ne samo njene, temveč tudi postaje sosednih uprav, posebno južne železnice, napolnjene z vagoni, ki so v glavnem namenjeni v smeri od zahoda proti vzhodu. Posledica vsemu temu je ta, da so vagoni natovoreni po mesec dni ter vsled tega zakasnijo za ponovno tovarjenje, da se za tuje vagonne plača ogromna odškodnina, da nastane pomanjkanje vagonov, da se trgovina in industrija ovira, da pridobitni krogi, vsled tega tudi država sama trpi ogromno škodo, da se medpotne pošiljke kvarijo in krajejo, da se osebe doma demoralizira, naš ugled v inozemstvu pa pada! In slednjič se enkrat ta, drugič zopet drugi kraj smatra za zapostavljenega napram drugim protežiranim.

Sosedne žel. uprave kakor beografska in subotška direkcija in tudi južna železnica uspevajo bolje. Pa tudi to ne koristi, ker ona direkcija, ki veže navedene s svojo progjo, ne more obrata obvladati, ker jej v obse manjka potrebnih sredstev pa tudi osebja.

Položaj osebja je notoričen. Beg iz službe je očiten. Vzemimo n. pr. inženirsko stroko. V zadnjem času zapustilo je 13 strojnih inženirjev svoje službe. Prvi je postal direktor neke tvornice in lvarne s plačo 5.000 D na mesec (pri železnici je imel 1.150 D). Drugi je ravnatelj neke plinarne s plačo 3.500 D. (pri železnici 1.560 D). Tretji je dobil službo pri neki tvornici z mesečno plačo 3.000 D. (pri železnici 1.200 D). Četrty je prevzel neko zastopstvo s 5.000 D mesečno (prej 900 D). itd. Jasno je, da se s takimi pogoji ljudi ne more držati v žel službi.

Imamo 10 kurilnic in 4 kurilniške ekspoziture. Toda edino v ljubljanski kurilnici imamo 2 inženirja.

Iz službe za vzdrževanje proge je odšlo v zadnjih dveh letih 20 inženirjev! Vsi ti bi ne bili izstopili, ako bi bili človeško plačani. Da se na ta način služba počasi pomlči v nič, menda ni treba dokazovati. Ljudi bi se dobilo, ako bi se jih plačalo. Primer: Pred 14 dnevi se je ozlasil mlad Švicar specialist za lokomotive. Ker je v Švici radi visoke valute enlošna kriza, odšel je v svet. Na pojasnilo, da dobi pri železnici z ozirom na druge uslužbence kvečim 1000 D mesečno, je odgovoril, da ta svota v Zagrebu zadostuje za stanovanje. In odšel je.

Zastopnik južne železnice na omejenem shodu v Ljubljani je izjavil, da spravi južna železnica svoj promet na predvojno stanje v roku 14 dni, ako se izpolni nekatere pogoje. Direkcija drž. železnic v Zagrebu ni na pravila ves svoj promet v red kakoršen je vladal L. 1914 tekem 7 dni, kakor hitro bi se: 1. že enkrat po 4 letih uveljavila nova pragmatika.

2. izenačilo predpise. 3. preskrbelo stanovanje osebju. 4. osebe pošteno plačalo. 5. bi se predružil naravnost nemogoč zakon v državnem računovodstvu in dalo direkciji sploh večjo samostojnost, namesto da bi se njene pravice vedno bolj omejevale. 6. uvedlo zboljšanje v carinski službi. 7. preskrbelo zadostno število novih prarov, razširilo postaje, izmenilo tirnice itd.. 8. dalo direkciji zadostno število strojev. 9. skrbelo za popravilo vagonov in strojev v obsejni meri, t. j. da bi se povečalo oziroma na novo gradilo de-

lavnice (pokvarjeni vagoni zavzema- jo malodane 80 km tirov!). 10. moderniziralo tarife in slednjič 11. napravilo uporabljive žel. izhod na morje v Bakru in Martinšćici.

Resnici na ljubo omenjamo, da se je glede točk 3, 7 in 9 nekaj že storilo, vse to pa v premalem obsegu.

Dokler se natančno navedeni pogoji natančno in povsem ne izpolnijo, bode promet v zagrebški direkciji hiral dalje in vedno hujše v neizmerno škodo cele države. Glede točke 9 direkcija radi pičlega in slabo plačanega osebja in nezadostnih naprav ne dohaja potrebe. Glede drugih točk je kompetentna direkcija le toliko, kolikor dobi kredita na razpolago ali pa sploh ne. Ona more le opomniti ali drezati kompetentne faktorie. In to dela vsaki dan. Usneš le bil L. 1921/22 ta, da se je črtalo zaradi ravnotežja v državnem budgetu direkclji 40 odstotkov že itak zelo skromno sestavljenega proračuna! Vzemimo še naše politične homatije, potem je zadeva še bolj jasna. Dobrih svetov in nalog dobiva direkcija na izobilje. Vsega drugega, česar krvavo potrebuje, na toliko kakor nič! Nekako takole: Osebie dela, živi pa le od patriotizma in časti, da si pri državi nastavljen. Direkcija vodi in skrbi, potrebnega denarja, materiala in osebja pa ne dobiš! Ko na stvar seveda ne gre, na lop no direkclji! In vendar bi trebalo investirati v direkclji, ki ima razen proce na Reko le proce z viri- nalnimi napravami. ki na nai obvlada- jejo 2 — 3 krat tolik promet kakor po- prej, ne glede na to, da promet vsaki dan še bolj narašča. 1650 milijonov dinarjev. Potem šele bi vse funkcioniralo brezhibno kakor pred vojno. In pri- tožbi bi bilo za vselej konec. Ali zato je treba dalekovidnosti, programa in dobre volje — v parlamentu!

— **Gradbena akcija za Maribor.** Prejeli smo in priobčujemo: »Slike iz živih grobov. Marštan pripravila izdajo brošure z vsebino, ki opozarja domačine in vnanjce, reveže in bogatine, državne in javne oblasti na žive grobove — na vnebovpijoče stanovanjske skandale v Mariboru. Bolj kakor tiskani opis nai ilustrirajo originalne slike — žive grobove. Brošura bo romala širom Jugoslavije, predložena bo tudi parlamentu in vladi v Beogradu, da ondi vidijo, v kakšnem obupnem stanju se nahaja doslej zane- marjeno najvažnejše območje mesto. Brošura naj bo delo, pri katerem mora sodelovati vsakdo, ki mu je iz človeškega ali magari tudi le iz sebičnega trgovaškega stališča količkar mar na preobnovo Maribora. To delo naj tvori prve temeljne kamne k zgradbi novega velikega Maribora kot industrijskega mesta. Vsem onim, ki so iz sebičnih razlogov hote ali nehoti skrivati naših živih grobov, se nudi prilika, se potom prostovoljnih prispevkov za sklad Gradbene akcije oddolžiti svoje zamujene dolžnosti. To bo predvsem naši denarni zavodi, vele- podjetja, sploh vsi oni, ki so brez lastnih zgradb pomnožili stanovanjsko bedo. Na tem skladu najlažje deležni pa postanejo: 1. vsi, ki poznajo stanovanjsko bedo v Mariboru in svoje podatke prijavijo Marštanu, 2. vsi, ki trpe kot žrtve v živih grobovih stanovanjske bede, in se javijo Marštanu, 3. fotografi (tudi amaterji) in slikarji, ki ho- dejo brez zagotovila nagrada posneti naj- večje stanovanjske skandale, torej najbolj vnebovpijoče žive grobove ter jih izročiti v reprodukcijo za to brošuro. Slike, ki ne bodo sprejete za prvo brošuro, se vporabi- jo ob drugi priliki, takoj pa v razstavi Gradbene akcije. Opozorjajo se pa tudi stavbena podjetja, trgovci, sploh podjetja (tudi vnanja), ki so interesi-ana na preob- novitvi Maribora, da prispevajo svoj delež z inasrati. Ker bo kakor rečeno, brošura ro- mala širom Jugoslavije, je to za vsa nadlet- ja, ki so v zvezi z novimi gradnjami, naj- ugodnejša prilika, da spoznajo interese in pomembnost svojih projektov (gradbenega materiala, oreme itd.) Ker gradbena akci- ja reflektuje na naimodernejše, najbolj praktične in naimenjšje izvedbo, načrte, oreme itd., je za one, ki dovdaj niso prišli do svoje veljave, naimenjšja prilika, da se seznanijo z natišnji inavostjo. Zlasti pa anelamno na natišnji, zlasti, da k temu temeljnemu skladu gradbene akcije tudi oni prispevajo svoje dragocene podatke o ka- tastrofalnih posledicah, ki prihajajo iz živih grobov natišnji stanovanjski trdi na natišnji in vilo bogatašev, ako se ti živi grobovi že natišnji zasmerjajo. Tudi na natišnji po de- la. Vse torednje gatiave sprejema: Marš- Stan, Rožarje trg 1, Ma-ribor.

Razne stvari.

* Zemlja se bo razletela. V Londonu so imeli geoloz svoj kongres, na katerem je profesor Peake ugotovil, da se geolozska struktura zemlje vedno bolj redi in da zemlja sploh poka na večih krajih in neke- ga dne bomo nič hudega sluteč, sfrčali v zrak. Res nadebudni časi se nam obetajo, samo škoda, da je Peake pozabil navesti, kdaj približno bo ta eksplozija zemlje.

Manuel Gutiérrez Nájera (México):

Rip - Rip.

(Prevel P. V. B.)

Nisem videl tega, kar vam hočem pripovedovati; mislim, da sem to sanjal. Koliko stvari vidijo oči, kadar so za- prte! Nemogoče se nam zdi, da imamo v sebi toliko sveta in toliko stvari... Pravim, v sebi, kajti, če se trepalnice povesejo, vidi punčica kakor dama, ki zapre okno svojega balkona, notranost svoje hiše. Ta hiša torej, ki je moja, ta hiša gospe Punčice, ki je moja last, ali če hočete, katere last sem jaz, to je grad, to je vila, to je mesto, to je svet, to je vesoljstvo!... toda vesoljstvo, kjer se vedno kaže sedanost, preteklost in prihodnost. Če sodim po tem, kar gledajo moje oči v spanju, si mislim zase, pa tudi za vas, dragi čitatelji: »Moj Bog, koliko stvari morajo videti slepci!« In oni, ki so zaspani za vedno, kaj vse morajo videti? Pravijo, da je ljubezen slepa — in samo ljubezen vidi Boga!

Od koga je legenda o Rip - Ripu? Zdi se mi, da jo je pobral Washington Irving in ji dal slovstveno obliko v eni svojih knjig. Vem, da obstoja komična opera o istem predmetu in z istim imenom.

Nisem čital povesti pripovedovalca in zgodovinarja Severne Amerike in nisem slišal komične opere... Toda videl se osebno Rip - Ripa.

Če ne bi bila to pogumna hipoteza, bi rekel, da je moral biti Rip - Rip sin menih Alfeja, počasnega in flegmatičnega nemškega menih, ki je bil po mo- jem mnenju malo gluhi. Sto let je poslu- šal petje ptice, ne da bi se bil tega zave- dal. Rip - Rip je bil bolj yankee, je ljub- bil manj godbo in pil v večjih množinah whisky; spal je več let.

Rip - Rip — oni, ki sem ga videl jaz — je zaspal, ne vem zakaj, v predze- meljski jami, v katero je šel, kdo ve za- kaj; toda tako dolgo ni spal, kot Rip-Rip v legendi. Mislim, da je spal deset let... morda pet... morda samo eno... njegovo spanje je bilo torej pre- cej kratko; spal je slabo. Resnica pa je, da se je v spanju postaral, kar se prigo- di ljudem, ki mnogo sanjajo. In ker Rip-Rip ni imel ure, in tudi, če jo bi bil imel, je ne bi bil naviš vsakih štiriindvajset ur; ker takrat še niso bili iznajdeni kole- darij in ker slednjič v gozdovih ni ogle- dal, Rip - Rip ni mogel vedeti za število ur, dni ali mesecev, ki so pretekli med njegovim spanjem, niti ni mogel spo- znati, da je že starec. Saj se godi skoraj vedno tako, predno se človek zave, da je star, vedo to drugi in govore o tem.

Rip - Rip, še malo zaspan, se je sra- moval, da je prebil celo noč izven hiše — on, ki je bil oženjen in pošten vernik — in si je rekel, ves preplašen: »Vrni- mo se domov!«

In Rip - Rip se je vračal s svojo snežnobelo brado — on, ki je mislil, da je vsa plava — in se je mučil po skoraj nedostopnih stezah. Noge so mu odnehovale; a rekel si je: »To je učinek span- ja!« O ne, bil je učinek starosti, katero se doseže, če se hodi naprej po polju, a ne let, temveč sanj.

Korakajoč, polagoma korakajoč, je Rip mislil:

»Moja uboga ženka! Kako mora biti preplašena! Ne morem si razlagati, kajti se je zgodilo. Moram biti bolan... zelo bolan. Odšel sem ob zori... in zopet se dela dan... moral sem torej prebiti en dan in eno noč na prostem. Toda kaj sem napravil? Ne hodim v krčmo, ne pijem... Brezdvomno me je bolezen na- padla v gorah in padel sem brez zave- sti v to jamo... Uboga žena! Gotovo me je povsod iskala... Kako ne bi? Tako zelo me ljubi in tako je dobra! Tudi spala ni radi tega... in ne dvomim, da joka. In sama je prišla ponoči po teh slabih stezah... ne, ne, gotovo ni pri- šla sama. Cela vas me ima zelo rada, mnogo prijateljev imam... posebno mlinarja Juana. Ko so videli njeno ža- lostno, so ji gotovo vsi pomagali pri iskanju... posebno Juan. Na vse to mislim. In moja najmanjša, moja hčer- ka? Ali so jo morda vzeli seboj? Ob tem mrazu? To je prav lahko mogoče, ker moja žena me ljubi tako zelo, mo- jo hčerko ljubi tudi tako, oba naju ljubi tako zelo, da jo na noben način ne bi pu- stila samo, da za ves svet ne bi pustila, da me išče. Kakšna neprevidnost! Ali ji bo škodila?... Glavno je slednjič, da je... Toda v kakšnem stanju je?«

In Rip - Rip je šel, šel vedno na- prej... in ni mogel teči. Slednjič je prišel v vas. Vas je bila skoraj ista, toda ne popolnoma. Zdelo se mu je na nek način, da je bil stolp cerkve bolj bel, da je bila hiša župana bolj visoka, da je imela glavna proda- jalna druga vrata in da so ljudje, ki jih je videl, imeli druge obraze. Ali je bil morda še v polnu? Ali je bil še vedno bolan?

Župnik je bil prvi prijatelj, ki ga je bil srečal. Da, bil je to on s svojim ze- lenim dežnikom, visokim klobukom, naj- večjim v celi vasi, s svojim vedno za- prtim brevirjem in s svojo dolgo du-

hovniško sutano, ki jo je vedno nosil.

— Gospod župnik, dober dan!
— Pusti me, moj sin, jaz molim.
— Jaz nisem kriv, gospod župnik.
Nisem se napil... Nič hudega nisem storil... Moja uboga ženka...
— Rekel sem ti že, da me pusti. In pojdi drugam, tu je povsod že itak pre- več beračev.

Beračev? Zakaj je župnik tako go- voril z njim? Nikdar še ni bil prosil vbogajme. Za cerkev ni dajal, ker ni imel ničesar. Tudi k pridigam v postu ni hodil, ker je delal cel čas, od zore do mraka. Toda hodil je k sedmi maši vsak praznik in enkrat na leto se je spovedal in prejel sv. obhajilo. Vzroka ni bilo, da ti se župnik obnašal proti njemu tako zaničevalno. Ne, ni ga bilo!

In pustil ga je, ne da bi mu bil od- govoril, ker bi ga najraje udaril... in bil je župnik.

Vsled jeze je pospešil Rip-Rip svo- je korake in šel naprej. K sreči je bila njegova hiša čisto blizu... Ze je videl svoja okna... In ker so bila vrata bolj daleč kot okna, se je približal prvemu, da pokliče in reče svoji dragi Luzi: »Tu sem, ne bodi žalostna!«

Ni mu bilo treba poklicati. Okno je bilo odprto: Luz je mirno šivala, in v trenutku, ko je prišel Rip, jo je Juan — mlinar Juan — poljubil na usta.

— Ali prideš kmalu nazaj, dragi?

Rip-Rip je videl vse rdeče okoli sebe. Brezvestnež! Brezvestnež!... Zibal se je kakor pijanec, kakor starci in vstopil v hišo. Hotel je ubijati, toda bil je tako slab, da je padel na tla, ko je prišel v sobo, kjer sta govorila. Ni se mogel dvigniti, ni mogel govoriti, toda oči je držal odprte, široko odprte, da vidi, kako v grozi prebledi njegova nezvesta soproga in prijatelj, ki ga je iz- dal.

Zares sta obadva prebledela. Njej se je iz ust izvil krik — isti krik, ki ga je ubogi Rip slišal neki dan, ko je bil tat vstopil v hišo — in čutil je, kako ga Juan s svojo roko stiska, a ne, da bi ga zadavil, temveč s pomilovanjem in usni- lenjem, da ga dvigne.

Rip-Rip je bil rad dal svoje življe- nje in tudi svojo dušo, če bi mogel reči eno besedo, jih prokleti.

— Ni pijan, Luz; to je bolnik.

In Luz se je, še malo boječe pri- bližala neznanemu postopacu.

— Ubogi starček! Kaj mu je? Mor- da je hodil prosjačiti in je padel utrujen od lakote.

— Toda če mu kaj damo, bi mu to morda ne storilo dobro. Nesel ga bom najprvo na posteljo.

— Ne, ne na tvojo posteljo! Tako umazan je, nesrečnež! Poklicala bom hlapca in obadva ga bosta nesla k le- karnarju.

Mala hčerka je vstopila v tem tre- notku.

— Mama, mama!
— Ne vstraši se, ljubica. To je ubo- žec.

— O, kako je grd, mama; kako se ga bojim, kakor ljudožer!
In Rip je slišal!

Videl je tudi, toda ni si bil popolno- ma svest tega, kar je videl. Ta mala soba je bila čisto ista... bila je njego- va soba. Na ta naslanjač iz usnja in vr- bovja se je vsedel vsak večer, vrnivši se ves utrujen in prodavši žito svojega ma- lega posestva mlinu, ki ga je vodil Juan; te zavese na oknu so bile njegovo raz- košje. Kupil jih je bil po dolgem šte- dnju in pritriganju. Bil je tu Juan, bila je tu Luz... in vendar nista bila ista. In najmanjša ni bila več najmanjša!

Ali je bil morda mrtveč? Ali je bil blazen? Toda čutil je, da živi. Poslušal je... videl je... kakor se sliši in vidi v mori.

Prijeli so ga za rame in nesli v le- karno in pustili so ga tam, ker se ga je mala deklica tako zelo bala. In Luz je odšla z Juanom... In nihče se ni čudil, da sta si podala roke in da ona zapušča svojega skoraj umirajočega soproga. On se pa ni mogel ganiti, ni mogel kričati in reči: »Jaz sem, Rip!«

Slednjič je to izrekel po preteku več ur, morda več let ali celo več stole- tji. Toda niso ga spoznali, niso ga ho- teli spoznati.

— Nesrečnež, blazen je, je rekel lekarnar.

— Moramo ga peljati h gospodu županu, ker je mogoče nevaren blaznik, je dodal drugi.

— Da, res je, zvezali ga bomo, če se bo upiral!

In že so ga hoteli zvezati, toda bo- lečine in jeza so vrnile Ripu njegove moči. Kakor stekel pes se je vrgel na svoje rable, se nazadnje iztrgal iz njih rok in začel teči. Hitel je k svoji hiši, hitel je, da bo ubil... Toda ljudje so mu bili za petami, so mu sledili. Bil je to lov in on je bil divja zver.

Nagon ohranitve je prevladal vse. Glavno je bilo, priti iz vasi, dospeti v gorovje in se tam skriti, pozneje pa se vrniti ponoči, maščevati se...

Slednjič je odvrnil vse preganjalce od svoje sledi. In Rip-Rip je bežal na- prej kot lačen volk. Prerival se je skozi

naivejšjo goščavo gozda! Žejalo ga je, kakor žejla človeka pri hudem požaru. In šel je naravnost k studencu, da pije, da se potopi v vodo in jo pije s svojimi rokami... morda, morda, da se utopi. Približal se je vodi in tu je zapazil na njenem površju obraz smrti, ki se je dvignila iz vode, da ga sprejme. Da, to je bila smrt s človeškim obrazom, z obrazom tega polomljenega starca, ki se je pokazal v kristalu vala. Brez dvoma se je zanj prikazalo to vodno strašilo. Gotovo ni imelo niti mesa, niti kosti. To ni bil človek, ker se je gibal ob istem času kot Rip in njegovo gibanje ni vznemirjalo vode.

In tudi mrlič ni to bil, kajti njegove roke in lakti so se neprestano vile in zvijale. In to ni bil Rip, ne, to ni bil Rip. Bil je kakor eden njegovih prade- dov, ki se mu je prikazal, da ga odvede k njegovemu mrtvememu očetu. »Toda meni se sanja! In moja senca?« — tako je premišljeval Rip. »Zakaj se moje telo ne zrcali v tem ogledalu? Zakaj vidim? Zakaj kričim in gorski odmev ne po- navlja mojega glasu, temveč drug, ne- znan glas?«

In Rip je stopil naprej, da se poišče samega sebe na dnu valovja. In gotovo ga je odvedel starci k njegovemu mrt- vemu očetu, kajti Rip se ni nikoli več vrnil.

Kaj ne, da so to izredne sanje?

Kakor je trenutek nanesel, sem vi- del Ripa jako ubogega, videl sem ga bogatega; zdel se mi je mlad, zdel se mi je star, včasih v drvarski koži, včasih v hiši, na katere oknih so se svetili beli zastori; včasih sedečega v tem na- slanjaču iz usnja in vrbovja, včasih na zofi iz ebenovine in satena... To ni bil en človek, bilo je to več ljudi... morda vsi ljudje. Ne morem si razlagati, zakaj Rip ni mogel govoriti, niti kako ga njegova žena in njegov prijatelj nista spoznala, starca, kakor je bil, niti kako je mogel uiti onim, ki so ga hoteli zve- zati kot norca, in ne vem, koliko let je trpelo njegovo spanje ali njegova otrp- lost v oni podzemski jami.

Koliko časa je spal? Koliko časa je treba, da nas bitja pozabijo, ki jih lju- bimo in ki nas ljubijo? Ali je pozablje- nje zločin? Oni, ki pozabijo, ali so to hudobni ljudje? Saj vidite, kako dobra sta bila Luz in Juan, ko sta pomagala ubogemu umirajočemu Ripu. Mala hčer- ka se je preplašila, toda mi ji tega ne moremo šteti v zločin; ni se spominjala svojega očeta. Vsi so bili nedolžni, vsi so bili dobri... in vendar kolika žalost v vsem tem!

Jezus iz Nazareta je dobro napra- vil, da je od mrtvih zbudil samo enega človeka in vrhu tega še človeka, ki ni imel hčerke in ki je šel pred kratkim umrl. Dobro je, vreči mnogo zemlje na mrtvece.

DARILA.

Za zgradbo anatomskega Instituta so darovali: Okrajna bolniška blagajna 25.000 Din.; Kmečka hranilnica in posojilnica, Ko- nje 400 K; Okrajna posojilnica Radeče 400 K; Županstvo Litija 100 K; Anton Klinc, Gorenje polje 120 K; Mestni občinski urad Sostanj 4000 K; Občinski okraj Vokot p. Brežice 200 K; Občinski urad Trbovlje 1000 K; Županstvo Jesenice 160 K; Župa- nstvo Ziri 200 K; Občinski urad Trnovce- Selo p. Ptuj 100 K; Posojilnica Sv. Bene- dikt v Slov. gorah 80 K; Posojilnica Gor. Radgona 200 K; Hinko Požun, Gor. Radgo- na 400 K; Davorin Vukšinič, Velika Nedolca 40 K; Fran Smole, Ljubljana 400 K; Ivan Dolence, Beograd 200 K; Fr. Treiber, žup- nik, Smilavž p. Slovenjgradec 100 K; Milko Škerlec, sv. Tomaž p. Ormož 4 K; dr. Matija Lavrenčič, Kozje 160 K; Mestno županstvo Slov. Bistrica 40 K; Občinski urad Ljutomer 800 K; Občinski urad Grla- va okr. Ljutomer 16 K; Občina Zagorje ob Savi 500 K; Občinski urad Studenci p. Ma- ribor 200 K; Županstvo Hrušovka p. Tu- rinj 8 K; Županstvo St. Lambert p. Sava 200 K; Županstvo Draga p. Višnja gora 52 K; Županstvo mesta Ormož 200 K; Ob- čina Kropa 400 K; Županstvo občine Mirna 200 K; Juž. štajerska hranilnica Celje 800 K; Občinski urad Cerknica 4000 K; Mestna občina Kranj 1000 K; Kmetška po- sojilnica in hranilnica St. Rupert 200 K; Županstvo Medvode pri Ljubljani 300 K; Županstvo zdravilišča Rogaška Slatna 1000 K; Občinski urad Vič 1000 K; Hranil- nica in posojilnica Laško 400 K; Županstvo občine Stara cerkev 500 K; Hranilnica in posojilnica St. Jurij pod Kumom 40 K; Ob- činski urad Murska Sobota 2000 K; Župa- nstvo Bloke 1000 K; Županstvo Dol. Loga- tec 100 K; Županstvo Predvrd 400 K; Občina Breg pri Ptuj 200 K; Občina Lan- cova vas p. Ptuj 200 K; Županstvo občine Toplice pri Novemestu 100 K; Županstvo trg Gornja Radgona 500 K; Občinski urad Šmartno ob Paki 1000 K; Županstvo Cer- klje p. Kranj 400 K; Občinski urad Laško 1000 K; Hranilnica in posojilnica Podzem- lja Gradac 100 K; Kmetška hranilnica in po- sojilnica Radovljica 1000 K; Ljudska po- sojilnica Celje 1000 K; Županstvo občine Ambrus 500 K; Županstvo trga Vransko 150 K. — Vsem darovalcem srčna hvala. Dekanat medicinske fakultete Ljubljana.

Spominjajte se „Jugoslovenske Maticе“!

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti PALMA

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

LJUBLJANA. Preferovna ulica šte. 50, v lastnem poslopiju.

Brzjavke: Kredit Ljubljana.

Telefon šte. 40, 457 in št. 548.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.

Prodasta se

dve skupaj ležeči parceli, uporabni kot stavbeni prostor v izmeri 13 000² tik za železniškim predorom ob Maršnici cesti. Povprašaj naj se na Sv. Petra cesti št. 85.

POTNIKI V AMERIKO, POZOR!

UNITED-AMERICAN-LINES-INC

prevaža potnike z najnovejšimi brzoparniki preko: HAMBURGA-SOUTHAMPTONa in CHERBOURGa v NEW YORK.

Vozne listke ter vsa potrebna pojasnila izdaja:

SIMON KMETEC,
zastopnik za Slovenijo,
Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Objava.

Delničarji Slovenske eskomptne banke so na izrednem obdobju, ki se je vršil dne 20. maja 1922 v Ljubljani, soglasno sklenili razdružitev Slovenske eskomptne banke potom združitev (fuzije) s Trgovsko banko, d. d., v Ljubljani.

Ta sklep je ministrstvo trgovine in industrije odobrilo z odlokom z dne 17. julija 1922. VI. št. 2806 in je bila fuzija vsled sklepa deželnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani z dne 25. oktobra 1922. opr. št. Firm. 1999/Sg B I 96—40 vpisane v trgovski register pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Obenem s to objavo pozivljamo vse upnike Slovenske eskomptne banke v smislu členov 243 točka 2 in 247 točka 2 trg. zak., da svoje terjave in zahtevke, ki jih imajo proti Slovenski eskomptni banki, prijavijo tekom treh mesecev od dneva, ko bode ta izjava v tretjič natisnjena.

Sočasno obveščamo vse delničarje Slovenske eskomptne banke, da se bode vršila izmenjava delnic Slovenske eskomptne banke za delnice Trgovske banke v smislu določil fuzijske pogodbe z dne 11. maja 1922. po preteku treh mesecev po tretji objavi tega razglašava v Uradnem listu.

V Ljubljani, dne 8. novembra 1922.

Slovenska eskomptna banka, Ljubljana.

DIONIČKO DRUŠTVO

prije

ŠKODINI ZAVODI U PLZNJU

(spojeni sa „Sjedinjenim tvornicama strojeva d. d. prije Škoda, Ruston, Bromovský i Ringlihoer“)

Centralni PRAG—SMICHOV

Tvornice: PLZENJ, DOUDLEVECE, NYRANY, KRALJ, GRADAC, SMICHOV

Grubi, napola obradeni i potpuno obradeni predmeti iz slovenske željezne i ljevačke industrije, kovani dijelovi sve do najvećih dimenzija i težina za svu industriju, željezna, rudačka, parobrodarstvo i t. d.

Odjeci iz svih kovina i iz elektroželjeza. Završni kotlovi („Citroen“, „Maag“ i t. d.), para svih oblika i vrsti, na kovačnici, procepi (Schraubstöße), vijčani klučevi i t. d.

Željezne konstrukcije i dizala.

Parni kotlovi svih vrsti.

Lokomotive i tendere za normalni kolosjek.

Parni strojevi, strojevi na plin i naftu, strojevi za hladenje i proizvodnju leda.

Atlatni strojevi, hidraulička tiskala, parna kladiva, lomila, kompresori, traktori, vozila automobilske radionice, motorni i parni plugovi, lokomobili na bencin i valji za valjanje čista.

Separatori za mlijeko.

Tiskarski strojevi i t. d. i t. d.

POTPUNI STROJARSKI UREDAJI: šećerana, rafinerija, tvornice čista, tvornica sapuna, sušionice, pivovara, tvornica slada, hladionice (tvornice leda, hladionice, rudnika, majdana i valjaonica, brodogradilišta, pomorakih i riječnih parobroda, električnih centrala.

Prospekti i proračuni na zahtjev.

ZASTUPSTVO

Sajmište br. 50 ZAGREB Telefon br. 14—57

Zorina ulica 28 BEOGRAD Telefon br. 3—78.

Velika izbora strojeva, vozila, električnih i drugih stvari.

F. RAYSEL, LJUBLJANA, STARI TRG 28

„TRIBUNA“

Tovarna dvokolesa in strojevi za industriju.

Ljubljana, Rajska ulica 4 — Zvonarska ulica 1.

Trstje za stroje

zdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množicah znaten popust. — **ANTON STERNER** Ljubljana, Jeranova ulica 13, Irtovo. 2128

Odličneke iz sivoga lijeva

(Graugussabgüsse)

za sve vrste obrta i industrije, prema nacrtu, kalupu ili nacrtima od najmanjih do najvećih krmada, obradeno i sivo dohvaćeno odmah uz umiromene cijene. **SMEV, tvornica strojeva.** Srebovar. 7934

PERJE

vsak čas po najnižjih cenah pri

E. VAJDA.

IZVOZ DIVJACINE IN PERUTNINE: ČAKOVEC, Medjimurje, Jugoslavija.

Brzjavke: VAJDA, Čakovec, telef. 59.

Prava turška električno pražena in mlita

kava

zajamčeno popolnoma čista in sušena, vana z zlato kolajno, se dobi vsak dan sveža najceneje samo pri **Antonu R. Jovanoviću**, Tuča (Čakovec). Pošljamo v pol-min zavrtkih od 5 naprej po povzetju.

Velika zaloga klubukov in slaničnikov se dobi pri

Franc Cerar

terazar v Steba podla Bena

Prevezamo se tudi stari klubuki in slaničniki v popravilo pri Kovačevič i Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.

Zaloga v Celju Gosposka ul. 4

Na prodaj dveje enoradstropni hiš

s gospodarskim poslopijem (veliko skladišče, konjski hlev, poleg tudi nekaj vrta. V eni hiši je lepa prostorna trgovina. Kraj na periferiji Ljubljane, promet in pripraven za vsakovrstno obrt. Cena zelo nizka. Da se event. tudi v najem. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 9445

Specijalna zaloga

kanditov, čokolade, keksov in drugih sladkosti od najpreprostejših do najfinjših vrst vedno v veliki izbiri. Solidna posrežba. Zmerne cene.

Josip Vitek, Ljubljana,

Krekov trg 8.

staven Montsoga doma.

STAMPILJE

Anton Černe

GRAVEUR in

Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Ustanovljena 1. 1867

Velika izbira

pisalnih strojev „Adler“

Čestiti pastori in franke.

Kolek iz prvih tiskov:

Barok, Styrja, Wittenberg.

Začasno znižane cene.

iv. Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska c. 3

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lince

Ustanovljena 1. 1867

Velika izbira

pisalnih strojev „Adler“

Čestiti pastori in franke.

Kolek iz prvih tiskov:

Barok, Styrja, Wittenberg.

Začasno znižane cene.

SENO

garantirano dobro, suho, mešano s sladkim, franko vsaka postaja Slovenije K 900 za 100 kg dobavljata vsak čas PUKL & VERCE, Sočanje. 8416

Antikvarijat, knjigarna

Blako Sevar

Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah. 8414

Vozni slogi za poljsko železnico

(Feldbahnradstöße) 500 in 600 mm razsežne, s ležišči, kompletni za platforme, vozove, nekeleto jeklenih pragov 600 mm razsežne, se izredno ceno prodaja s skladišča Ljubljana. Vprašanja pod „Cen nakup 8873“ na upravitelstvo Slov. Naroda.

Lokarna na Jesenicah

Gorenjsko, se otda s 1. majem 1923 v najem. Naha se v lastni hiši na zelo prometni točki blizu kolodvora. Za najemnika je na razpolago tudi dlužniško stanovanje. Poljska daje elektriko, premoženja E. Kozeljnih dedičev Izan S. in Sava, pošta Jesenice Ljubljana. 9446

MARION

FOTOKEMIČNE TOVARNE LJUBLJANA SLOVENIJA

CARBON & INDIGO

WELDFRAGEN-LICHTPAPIER

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

VELIKO IZBORNO POSLOPIJE

Gradbeno podjetje
ing. Duklić & drug
Ljubljana, Božoričeva ulica št. 20.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Jamski les

smrekov jelkov, la nad 10 cm na drobnem koncu la nad 3 m dolžine, kupi vsako množino franko kranjske postaje Sentjaški premogokop And. Jakič, Ermelj, Dolensko.

Poziv k subskripciji delnic.

Ministrstvo za trgovino in industrijo v Beogradu je pripravljalo konzorciju za ustanovitev zavarovalne d. d. v Mariboru z odlokom z dne 10. oktobra 1922 VI št. 4433 dovolilo, da prične s pripravljalnimi deli za ustanovitev zavarovalne d. d. s sedežem v Mariboru. To novo podjetje se bode nazivalo

„ZORA jugoslovanska zavarovalna d. d. v Mariboru“

I. Izvleček iz Statuta:

12. Trajanje te družbe časovno ni omejeno.
2. Namen družbe je prevzemanje direktnih ter indirektnih zavarovanj proti ognju in direktnih ter indirektnih življenjskih zavarovanj v območju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.
3. Delniška glavnica se določa na 2.500.000 Din in sestoji iz 10.000 komadov na ime se glasečih delnic a po 250 Din nominalne vrednosti.
4. Prevzemna cena vsake delnice znaša 300 Din in mora vsak delničar takoj ob subskripciji vplačati a) 50% nominalne vrednosti delnic in b) diferenco med nominalno ter prevzemno ceno, ki znaša 50 Din pri vsaki delnici. Z ažijskim prebitkom se krijejo v prvi vrsti izdatki združeni z osnovanjem družbe. Ostanek pa se dodeli splošnemu rezervnemu fondu.
5. Za ostalih 50% nominalne vrednosti delnic pa podpiše in izroči vsak delničar menice v prid družbe.
15. Prvi upravni svet, ki obstoji iz 5 članov in 2 namestnikov, volijo koncesionarji in znaša poslovna doba prvega upravnega sveta pet let.
18. Po preteku poslovne dobe prvega upravnega sveta izvoli glavna skupščina delničarjev novi upravni svet, sestojec iz 5 članov in dveh namestnikov tudi za dobo 5 let.
27. Ko so emitirane delnice že podpisane, skličejo koncesionarji ustanovno skupščino potom objave v treh v Ljubljani, Zagrebu ter Beogradu izhajajočih uradnih listih.
28. Ustanovna skupščina je sklepna, ako je najmanj toliko delničarjev navzočih, da predstavljajo njihove delnice vsaj 3 desetine delniške glavnice.
30. Ustanovni skupščini je pridržano: a) sklepanje o ustanovitvi družbe ter o Statutu; o Statutu seveda le v okviru oblasno odobrene oblike; b) volitev nadzorstvenega sveta; c) konstatacija, da je statutarčno predpisani del delniške glavnice v gotovini že plačan. Ustanovna skupščina sklepa o ustanovitvi družbe in o Statutu s tako večino glasov, ki predstavljajo najmanj 1 četrtino vseh podpisateljev delnic ter vseh delnic, ki se emitirajo.

V vseh drugih slučajih sklepa ustanovna skupščina z absolutno večino glasov.

4. Dodelitev delnic izvrši prvi upravni svet kar najhitreje; za nedodeljene delnice se vplačani denar vrne najpozneje tekom 14 dni po ustanovni skupščini.

II. Podpisovanje delnic se začne 5. novembra 1922 in se konča 11. decembra 1922.

III. Javni subskripciji izročene delnice se bodo podpisovale pri: Kreditnem društvu mestne hranilnice v Mariboru, Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah, Jadranski banki in njenih podružnicah, Trgovski banki (poptej Slovenski eskomptni banki) v Ljubljani in njenih podružnicah ter Posojilnici v Mariboru.

Maribor, dne 3. novembra 1922.

Pripravljalni konzorcij snujote se zavarovalne d. d. „ZORA“ v Mariboru, Aleksandrova cesta šte. 12, pisarna dr. Karla Slovčarja, odvotnika v Mariboru.